

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Vývoj daňových příjmů obce

Tax Revenue Development of the Municipality

Student: Vladimíra Zavadilová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Bc. Jiří Bečica, Ph.D.

Šumperk 2010

Zadání bakalářské práce

Student: **Vladimíra Zavadilová**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 01 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Vývoj daňových příjmů obce**
Tax Revenue Development of the Municipality

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Pravidla hospodaření obcí
 3. Analýza hospodaření a rozpočtový výhled obce
 4. Zhodnocení daňových příjmů obce
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

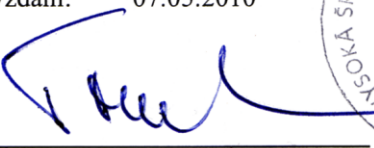
- ČERVENKA, M. *Soustava veřejných rozpočtů*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009. 205 s. ISBN 978-80-87212-11-0.
- JÍLEK, M. *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. 1. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2008. 428 s. ISBN 978-80-7357-355-3.
- REKTOŘÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing.Bc. Jiří Bečica, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2009

Datum odevzdání: 07.05.2010

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

PROHLÁŠENÍ

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

.....

Vladimíra Zavadilová
5. května 2010

OBSAH

1.	Úvod	7
2.	Pravidla hospodaření obcí	8
2.1.	Územní samospráva	8
2.2.	Orgány obce.....	10
2.3.	Působnost obce	11
2.4.	Hospodaření územních samosprávných celků	11
2.5.	Příjmy, dotace a výdaje místního rozpočtu	14
2.6.	Rozpočtová skladba	20
2.7.	Rozpočtový proces.....	22
2.8.	Rozpočtové provizorium.....	23
2.9.	Změny rozpočtu	23
2.10.	Závěrečný účet	24
2.11.	Porušení rozpočtové kázně	25
3.	ANALÝZA HOSPODAŘENÍ a ROZPOČTOVÝ VÝHLED OBCE	26
3.1.	Charakteristika města Šumperk	26
3.2.	Příspěvkové organizace zřizované městem Šumperk	28
3.3.	Orgány města Šumperk	29
3.4.	Demografický vývoj města Šumperk v období 2004 – 2008	33
3.5.	Přehled příjmů a výdajů v rozpočtech města Šumperk v letech 2004 – 2008	35
3.6.	Příjmy a výdaje v roce 2009.....	38
4.	Zhodnocení daňových příjmů obce	42
4.1.	Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	43
4.2.	Daně ze zboží a služeb v tuzemsku	47
4.3.	Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	48

4.4. Majetkové daně	60
4.5. Ostatní daňové příjmy	61
5. Závěr	64
Použitá literatura	66
Seznam zkratk	67
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	68
Seznam Příloh	69
Abstrakt Příloha 1	70
Jmenovité položky daňových příjmů Příloha 2	71
Seznam tabulek a grafů Příloha 3	72
Tabulky	72
Grafy	73

1. ÚVOD

Územní samospráva na území České republiky se začala rozvíjet po roce 1848 na úrovni obcí, méně již na úrovni okresů a zemí. V rámci Kroměřížské ústavy v roce 1848 byl přijat požadavek na sebeurčení obcí v samostatné správě, v záležitostech obce, v existenci místní policie, ve zveřejňování výsledků hospodaření obce a ve veřejném jednání orgánů obce. Po roce 1918 měl moc Národní výbor československý, okresní a místní národní výbory. V roce 1927 proběhla v Československu daňová reforma, která se projevila v oblasti zdrojů pro obce. Po druhé světové válce vznikly Národní výbory jako místní orgány státní moci a správy. Hospodářství vykazovalo schodek, protože bylo potřebné obnovit komunální hospodářství a byl nedostatek příjmů. Od šedesátých let se projevovala snaha zvyšovat samosprávnou funkci národních výborů vlastním rozpočtem, vyrovnaností rozpočtu a rozpočty národních výborů byly napojeny na státní rozpočet. Od roku 1990 dochází ke zrušení národních výborů a základem územní samosprávy se staly obce.

V Ústavě České republiky v hlavě sedmé je zakotvena základní právní úprava územní samosprávy. Právní úprava vychází z Evropské charty místní samosprávy z roku 1985, jako dokument Rady Evropy. Charta je považována za standard práva pro místní samosprávu. Vytváří obecný a mezinárodně závazný rámec pro ochranu místní demokracie.

Principem územních samosprávných celků je, že obce a kraje budou samostatně spravovat a rozhodovat určité zákonem vymezené veřejné záležitosti místního nebo regionálního významu, aniž by stát do takového rozhodování zasahoval.

Strukturu bakalářské práce tvoří tři stěžejní kapitoly. Kapitola Pravidla hospodaření obcí, kapitola Analýza hospodaření a rozpočtový výhled a kapitola Zhodnocení daňových příjmů obce.

V kapitole Pravidla hospodaření obcí je popsána územní samospráva, orgány obce, působnost obce, hospodaření územního samosprávného celku, příjmy, dotace a výdaje rozpočtu, rozpočtová skladba, rozpočtový proces, rozpočtové provizorium, změny rozpočtu, závěrečný účet a porušení rozpočtové kázně.

V kapitole Analýza hospodaření a rozpočtový výhled je popsána obecná charakteristika vybrané obce, zřizované příspěvkové organizace, orgány obce, demografický vývoj obce v uvedeném období, přehled příjmů a výdajů a rekapitulace příjmů a výdajů.

V kapitole Zhodnocení daňových příjmů vybrané obce jsou analyzovány jednotlivé daňové příjmy v uvedeném období.

Cílem práce je analýza příjmů a výdajů dle druhového třídění vybrané obce v období 2004 – 2008 a porovnání příjmů a výdajů s rokem 2009 hospodaření obce.

Práce vychází z údajů hospodaření vybrané obce v daných letech.

2. PRAVIDLA HOSPODAŘENÍ OBCÍ

V kapitole pravidla hospodaření obcí Je popsána obec jako základní jednotka územní samosprávy, její orgány a působnost obce. V další části druhé kapitoly je hospodaření územního samosprávného celku, kde je popsán rozpočtový výhled, pomocný nástroj finančního plánování, a rozpočet, který je finančním plánem k financování činností územního samosprávného celku. Potom jsou popsány příjmy, dotace a výdaje rozpočtů obcí. V rozpočtové skladbě je umožněno srovnatelné sledování příjmů, výdajů, salda hospodaření a jeho financování. Po rozpočtové skladbě je rozpočtový proces tzn. sestavení rozpočtu, plnění rozpočtu a kontrola rozpočtu. Navazují změny rozpočtu územních samosprávných celků, které se provádějí rozpočtovými opatřeními. V závěrečném účtu se zhodnotí všechny údaje o plnění rozpočtu a další finanční operace včetně hospodaření s peněžními fondy v podrobném členění a obsahu. Na závěr kapitoly je uvedeno porušení rozpočtové kázně – každé neoprávněné použití nebo zadržení peněžních prostředků patřících nebo svěřených územnímu samosprávnému celku.

2.1. Územní samospráva

V České republice existuje v současné době dvoustupňový systém územní státní správy. První stupeň je tvořen obecními úřady, popřípadě pověřenými obecními úřady a úřady s rozšířenou působností, které vykonávají řadu úkolů státní správy v rámci přenesené působnosti, druhý stupeň tvoří krajské úřady, které vznikly na základě ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, jako nový prvek v soustavě územních orgánů na základě voleb do krajských zastupitelstev v roce 2000.

Základní jednotkou územní samosprávy podle Ústavy ČR (ústavní zákon č. 1/1993 hlava VII čl. 99) je obec, někdy se používá výraz místní samospráva. U územní samosprávy se

nejedná o hierarchickou strukturu, resp. o nadřízenosti a podřízenosti, neboť každý územní samosprávný celek má své samostatné kompetence, do kterých jiný územní celek nemůže zasahovat.

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů na území celku vymezeném hranicí území obce. Je vymezena jako veřejnoprávní korporace, která má vlastní majetek a hospodaří s ním, má vlastní finanční prostředky a sestavuje svůj vlastní rozpočet.

Obec může nést i označení město, pokud splňuje stanovená kritéria. Zákon o obcích upravuje zvláštní kategorii měst označenou jako územně členěná statutární města. Jsou jimi zvláště významná města, která upravují své vnitřní poměry statutem a jejichž správa je odlišná od ostatních měst především samosprávou městských částí. Území statutárních měst se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy. Městské obvody a městské části územně členěných statutárních měst jsou správním obvodem, je-li jim zákonem nebo statutem svěřen výkon přenesené působnosti. Z hlediska hospodaření statutárních měst jsou všeobecná pravidla hospodaření obcí platná pro veškeré jejich hospodaření, jejich obvody nebo jejich části. Tato statutární města si vytváří dílčí vlastní pravidla, která stanovuje vyhláška, kterou si město samo přijímá. Tato vlastní pravidla jsou zcela individuální podle zvyklostí nebo potřeb konkrétního statutárního města. Například jaké příjmy budou mít městské části nebo obvody, které činnosti budou zajišťovat a co budou financovat apod.

Pojem městys je používán v alternativě k pojmu obec. Obec je městysem pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Označení městys se může používat od roku 2006.

Obce vykonávají samostatnou působnost a přenesenou působnost. Samostatná působnost je vymezená zákonem č. 128/2000 Sb. o obcích v §7, odst.1), §35, §§84, 85, 102. Samostatná působnost (samospráva) je někdy označovaná jako vlastní správa. Samospráva veřejných záležitostí se uskutečňuje prostřednictvím volených orgánů – zastupitelstvo obce a přímým hlasováním obyvatel v místním referendu. Samosprávnou působnost (samosprávu) mají všechny obce stejnou. Do samostatné působnosti obce náleží zejména záležitosti vyhrazené obecním zřízením zastupitelstvu obce a radě obce a rovněž oblasti, jako uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Přenesená působnost je vymezená zákonem č. 128/2000Sb. o obcích v §7, odst. 2), §61.

Obce se od sebe liší rozsahem výkonu státní správy v přenesené působnosti. Podle rozsahu výkonu státní správy v přenesené působnosti rozlišujeme obce se základním rozsahem přenesené působnosti, tu vykonávají všechny obce a obce se širším rozsahem přenesené působnosti. Jedná se o obce, které vykonávají státní právu v přenesené působnosti i na území druhých obcí, tj. pro obce spadající do jejich správního obvodu. Jsou to tyto typy obcí:

- přenesená působnost vykonávaná všemi obcemi
- obce s pověřeným obecním úřadem
- obce s rozšířenou působností
- obce se stavebním úřadem
- obce s matričním úřadem

Svěří-li zákon obci výkon státní správy v přenesené působnosti je území obce správním obvodem.

Samostatná působnost představuje decentralizaci veřejné správy, u přenesené působnosti jde o výraz dekoncentrace.

2.2. Orgány obce

Orgánem, který samostatně spravuje obec, je zastupitelstvo obce. Zastupitelstvo obce volí ze svých členů starostu, který zastupuje obec navenek a je odpovědný za výkon své funkce zastupitelstvu obce, a místostarostu, který zastupuje starostu po dobu jeho nepřítomnosti. Výkonným orgánem obce je rada obce tvořená starostou a členy zvolených z řad zastupitelů. Starosta stojí v čele obecního úřadu. Obecní úřad dále tvoří místostarosta, tajemník a zaměstnanci obecního úřadu. Obecní úřad plní úkoly v samostatné působnosti, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce, a vykonává přenesenou působnost. Zastupitelstvo obce si může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Každá obec musí mít vždy zřízen finanční a kontrolní výbor. Pokud v obci žije podle posledního sčítání lidu alespoň 10 % občanů hlásící se k jiné národnosti než české, zřizuje i výbor pro národnostní menšiny. Zastupitelstvo obce může také zřídit v částech obce osadní nebo místní výbory. Rada obce je oprávněna zřídit jako své iniciativní a poradní orgány komise. Komise může být rovněž zřízena pro výkon přenesené působnosti obce.

2.3. Působnost obce

Samostatná působnost obcí je vymezena v zákonech příkladným výčtem a dále jako péče o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi, především uspokojováním potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.

Obec spravuje samostatně záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům, a záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon. Pokud zákon nestanoví, zda se jedná o samostatnou nebo přenesenou působnost, platí, že jde o samostatnou působnost. Toto rozlišení je nutné z procesních i z finančních důvodů.

Orgány všech obcí vykonávají přenesenou působnost ve věcech, které stanoví zvláštní zákony, v základním rozsahu a pro svůj správní obvod, který je totožný s územním obvodem obce. Orgány obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností vykonávají přenesenou působnost v základním rozsahu svěřeném obcím a vedle této přenesené působnosti vykonávají ve stanoveném správním obvodu i přenesenou působnost jim svěřenou zvláštními zákony. Obec s rozšířenou působností je i obcí s pověřeným obecním úřadem.

2.4. Hospodaření územních samosprávných celků

Finanční hospodaření územních samosprávných celků se řídí zákonem č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Uvedený zákon upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, tedy obcí a krajů. Stanoví pravidla hospodaření s jejich finančními prostředky. Dále upravuje zřízení nebo zakládání právnických osob územními samosprávnými celky a zřizování příspěvkových organizací.

Základním nástrojem hospodaření územních samosprávných celků je jejich rozpočet. Vzhledem k tomu, že potřeby územního samosprávného celku je třeba srovnat s jeho příjmy, jsou určujícími vždy finanční zdroje rozpočtu. Těmto zdrojům rozpočtu se musí přizpůsobit jeho výdaje, a to nejen co do výše, ale i co do pořadí.

2.4.1. Rozpočtový výhled

Pomocným nástrojem územního samosprávného celku je rozpočtový výhled. Rozpočtový výhled slouží pro střednědobé finanční plánování územního samosprávného celku. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých smluvních závazků zpravidla na období 2-5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. S jeho pomocí územní samosprávný celek je povinen prognózovat své hospodaření, a to alespoň ve zjednodušené podobě. V podstatě by měl rozpočtový výhled obsahovat základní souhrnné ukazatele, kterými jsou:

- celkové příjmy,
- celkové výdaje,
- celkové pohledávky,
- celkové závazky.

Rozpočtový výhled by tedy měl obsahovat souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobějších závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů.

2.4.2. Rozpočet

Rozpočet územního samosprávného celku je finančním plánem, který slouží k řízení financování jejich činnosti. Rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním. Je to zásada shodná s rozpočtovým rokem stanoveným v zákoně č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších zákonů, pro státní rozpočet.

Roční rozpočet vychází z rozpočtového výhledu, ale není výslovně vázán jeho údaji. Vychází z údajů, které se v rozpočtovém výhledu týkají rozpočtu přijímaného pro konkrétní rozpočtový rok. Z rozpočtového výhledu se při sestavování rozpočtu podle zákona pouze vychází, není jím tedy zastupitelstvo územního samosprávného celku přímo vázáno, a může tedy přijmout roční rozpočet i odlišný od údajů obsažených v rozpočtovém výhledu. V podstatě by územní samosprávný celek měl při sestavování rozpočtu vycházet z rozpočtového výhledu a odlišnosti oproti němu by měly být odůvodněné a opodstatněné. Současně by územní samosprávný celek měl mít upraven i dříve schválený rozpočtový výhled a současně by ho měl prodloužit, a to alespoň o 1 rok.

V zákoně o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů je stanoveno, že se rozpočet sestavuje zpravidla jako vyrovnaný. Může však být schválen i jako přebytkový v případě, že

některé příjmy daného roku jsou určeny k využití až v následujících letech nebo jsou určeny ke splácení jistiny úvěrů z předchozích let.

Územní samosprávné celky si převážně schvalují rozpočet, jehož příjmy se nerovnají výdajům kalendářního roku. Je to způsobeno zejména tím, že si zavádějí své finanční prostředky přijaté v minulých letech k úhradě výdajů běžného roku. z pohledu rozpočtové skladby se jedná o schodky rozpočtu, ale tento schodkový rozpočet je přijatelný, protože je kryt finančními přebytky z minulých let. Nebo si územní samosprávné celky chtějí finanční prostředky rozpočtované v příjmech běžného roku šetřit k použití v dalších letech a v tom případě se jedná o rozpočet přebytkový. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů taxativně stanoví, v jakých případech může být rozpočet schválen jako schodkový. Nemělo by tedy dojít ke schválení schodkového rozpočtu, jehož rozpočtové příjmy jsou nižší než rozpočtové výdaje. Schodkový rozpočet může být schválen, jen pokud bude schodek uhrazen finančními prostředky z minulých let – tedy peněžním fondem vytvořeným z přebytku minulých let (např. z fondu rezerv a rozvoje), nebo uhrazen z peněz získaných z návratných zdrojů, jimiž jsou úvěry, půjčky, návratné finanční výpomoci a také např. výnos z prodeje vlastních dluhopisů.

Schopnost hradit rozpočtové výdaje nikoli rozpočtovými příjmy, ale návratnými zdroji musí být zabezpečena před schválením rozpočtu. Úhrada rozpočtových výdajů by měla být již v době schvalování rozpočtu zabezpečena smluvně, např. smlouvou o půjčce nebo úvěru či alespoň smlouvou o smlouvě budoucí o poskytnutí půjčky či úvěru.

V případě přebytku finančního hospodaření je tento přebytek zdrojem peněžních fondů, nebo se tyto peníze stanou počátečním stavem týchž účtů pro nový kalendářní rok. Přebytek finančních prostředků se může ponechat na bankovním účtu, kde zůstal, nebo se stane zdrojem peněžního účtu zřízeného pro peněžní fondy.

V případě, že dojde ke schodku finančního hospodaření, může být tento schodek hrazen ze zdrojů minulých let (z fondů) nebo z návratných finančních zdrojů. Může se však stát, že vznikne nepředvídaný debetní stav účtu. Pro tento případ by územní samosprávný celek mohl mít s peněžním ústavem smluvně dohodnuté podmínky a pravidla poskytnutí kontokorentního úvěru. K tomu je však třeba souhlasu zastupitelstva obce.

Obsahem rozpočtu jsou jeho příjmy a výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud není v zákoně uvedeno, že probíhají mimo rozpočet. Součástí rozpočtu územního samosprávného celku nejsou jen jeho roční příjmy a výdaje, ale

i finanční operace, kterými se mění stavy peněžních prostředků na peněžních fondech územního samosprávného celku. Pokud se územní samosprávný celek podílí na realizaci programu nebo projektu spolufinancovaného z rozpočtu Evropské unie, musí jeho rozpočet na příslušný kalendářní rok obsahovat stanovený objem finančních prostředků účelově určených na spolufinancování programu nebo projektu Evropské unie.

Zákon o rozpočtových pravidlech umožňuje územnímu samosprávnému celku zřídit peněžní fondy. Neurčuje počet ani druh těchto fondů. Každý územní samosprávný celek si může peněžní fondy zřizovat podle svých potřeb, nebo nemusí používat žádný peněžní fond. Tyto fondy mohou být zřízeny pro konkrétní účely nebo bez účelového určení. Bez účelového určení bývá zpravidla fond rezerv a rozvoje. Nejčastějším zdrojem fondu rezerv a rozvoje je přebytek hospodaření z minulých let, příjmy běžného roku, které jsou určeny k využití v budoucích letech (např. přijaté dary), a převody prostředků z rozpočtu během roku. Územní samosprávné celky mohou zřizovat sociální fondy, které jsou určeny zaměstnancům pro jejich sociální a kulturní potřeby: sociální věci, stravování, rekreace apod. Zdrojem fondu jsou prostředky z rozpočtu územního samosprávného celku a jsou stanovena pravidla pro jejich používání. Sociální fond je fond účelový a pravidla pro hospodaření jsou schváleny obecně závaznou vyhláškou. Zastupitelstvo územního samosprávného celku rozhoduje o zřízení tohoto fondu a současně schvaluje závazné zásady jeho naplňování a použití. Pokud územní samosprávný celek získá půjčku ze Státního fondu rozvoje bydlení, zřizuje bytový fond, ze kterého půjčuje občanům prostředky na opravy bytového fondu. Fond na rekultivaci skládky se zřizuje, když se na území územního samosprávného celku nachází skládka. Prostředky z poplatků za ukládání odpadů se po ukončení činnosti skládky použijí na její rekultivaci. Fondy jsou zřizovány jako samostatné bankovní účty, na kterých se evidují přijaté a vydané prostředky.

2.5. Příjmy, dotace a výdaje místního rozpočtu

Příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace jsou obsahem rozpočtu obcí a to včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud není zákonem č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů uvedeno, že probíhají mimo rozpočet. Hospodaření mimo rozpočet je přípustné jen během roku, na konci fiskálního roku se spojí s rozpočtem. Půjde-li o zisk, bude uveden do příjmů, pokud bude ztráta, ta se musí vyrovnat z výdajů rozpočtu.

Mimo rozpočet se uskutečňují peněžní operace týkající se cizích prostředků, sdružených prostředků a podnikatelské činnosti územních samosprávných celků.

Pokud bychom měli uvést která strana rozpočtu je důležitější, zda příjmy nebo výdaje, byla by to určitě strana příjmů, protože na první pohled je zřejmé, že příjmy jsou určujícím faktorem pro výši výdajů. Každá obec může utratit pouze tolik peněz, kolik jich má, ale musí být respektováno, že obec plní některé nezastupitelné funkce, které jsou důležité nejen pro místní obyvatele, ale také pro celou společnost. Aby tyto funkce mohly alespoň v obecné rovině zabezpečovat i finančně, musí mít k tomu potřebné množství příjmů.

2.5.1. Příjmy rozpočtu obce

Příjmy územního samosprávného celku, lze členit podle jejich povahy, která vyplývá z jejich ekonomických nebo právních vlastností. Příjmy můžeme členit zhruba na šest skupin:

- první skupina jsou příjmy z vlastní hospodářské činnosti územního samosprávného celku (může být i pronájem) a příjmy vznikající územnímu samosprávnému celku jako zřizovateli nebo zakladateli právnické osoby;
- druhou skupinu tvoří příjmy z vlastní správní činnosti územního samosprávného celku, především ze správních poplatků vybíraných při výkonu státní správy v přenesené působnosti, příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených orgány územního samosprávného celku podle zákona č. 250/2000 Sb. nebo jiných zákonů např. o obcích, patří sem i příjmy obcí z místních poplatků;
- do třetí skupiny jsou zařazeny výnosy na daních a podíly na daních podle zvláštního zákona – zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů;
- čtvrtou skupinu tvoří dotace ze státního rozpočtu nebo státního fondu, prostředky poskytnuté cestou Národního fondu a u obcí dotace z rozpočtu kraje;
- pátou skupinu příjmů tvoří podíly na příjmech z poplatků, odvodů, pokut nebo jiných sankcí vznikajících v působnosti orgánů státní správy podle zvláštních zákonů – v oblasti ekologie;

- šestá skupina jsou přijaté dary a příspěvky (osvobozeny od daně podle zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů).¹

Výčet příjmů uvedený v §7 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů není taxativní, ale jenom příkladný.

Příjmy mohou být rozděleny z hlediska druhu na vlastní příjmy a přijaté dotace.

Vlastní příjmy obecních rozpočtů lze dělit na tzv. běžné příjmy a kapitálové příjmy. Běžné příjmy rozpočtu obce se každoročně opakují, jsou určeny k financování běžných, každoročně opakujících potřeb, především výdajů na veřejné statky. Kapitálové příjmy rozpočtu obce jsou jednorázové, zpravidla se pravidelně neopakují, mají vztah k financování dlouhodobých potřeb v oblasti investic.²

Příjmy lze členit na:

a) běžné – daňové:

- daně z příjmu, zisku a kapitálových výnosů,
- daně a poplatky z vybraných činností,
- majetkové daně,
- ostatní daňové příjmy,

nedaňové:

- příjmy z vlastní činnosti, odvody zřízených organizací,
- příjmy z pronájmu majetku,
- dividendy, úroky,
- přijaté sankce,
- příjmy z prodeje nekapitálového majetku,
- přijaté splátky půjček,

b) kapitálové:

- příjmy z prodeje dlouhodobého majetku,
- příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů.

¹ PROVAZNÍKOVÁ, R.: *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. aktualizované a rozšířené vydání, Grada publishing, ISBN 978-80-247-2789-9

² PETEROVÁ, H.: *Finanční hospodaření územních samosprávných celků a jeho přezkum*. 2. Doplněné vydání, Praha: Institut pro místní správu, 2008, 95 stran, ISBN 978-80-86976-13-6

2.5.2. Přijaté dotace

Přijaté dotace představují různé druhy dotací, které jsou rozděleny na dvě základní skupiny. Skupina nárokových dotací a skupina nenárokových dotací. Nárokové dotace obce dostávají automaticky, pravidelně, aniž by o ně musely žádat, ale musí být splněna určitá stanovená kritéria. Nenárokové dotace jsou ostatní dotace a prostředky o které se musí každá obec ucházet na základě stanovených pravidel. Obvykle jsou tyto dotace označovány jako dotační programy a jsou vyhlašovány různými ministerstvy, státními fondy apod.³

Dotace lze členit na:

a) běžné:

- od rozpočtů centrální úrovně
- od rozpočtů územní úrovně
- z vlastních fondů
- ze zahraničí

b) kapitálové:

- od rozpočtů centrální úrovně
- od rozpočtů územní úrovně
- z vlastních fondů
- ze zahraničí

2.5.3. Výdaje rozpočtu obce

V okamžiku rozpočtování výdajů nastupuje nelehký úkol pro pracovníky finančních výborů, členy finanční komise, radní a následně zastupitele, kteří musí zvážit, jak s penězi nakládat. V daných ekonomických podmínkách se musí nejprve zajistit plynulý a nejnutnější provoz všech veřejně prospěšných zařízení především na úseku školství, zdravotnictví, sociálního zabezpečení apod. Obec všechny své výdaje vynakládá vždy jen pomocí výdajového rozpočtu. Výdaje územního samosprávného celku jsou rozmanité a jejich široké spektrum lze sledovat na struktuře výdajů, dané rozpočtovou skladbou. Základním omezením je rozpočtové omezení a povinnost především financovat to, co jim ukládají zákony.

³ PETEROVÁ, H.: *Finanční hospodaření územních samosprávných celků a jeho přezkum*. 2. Doplněné vydání, Praha: Institut pro místní správu, 2008, 95 stran, ISBN 978-80-86976-13-6

Výdaje rozpočtu územního samosprávného celku lze členit přibližně do pěti skupin:

- v první skupině jsou výdaje, které územnímu samosprávnému celku vyplývají ze zákonných povinností; úhrada těchto výdajů je vždy na prvním místě. Zákonnými povinnostmi jsou např. některé daně, odvody, poplatky, postihy a sankce za porušení povinností stanovených zákonem;
- druhou skupinu tvoří úhrady vlastních činností územního samosprávného celku; jedná se o výdaje v rámci samostatné působnosti, výdaje na péči o majetek a jeho rozvoj;
- třetí skupina je tvořena výdaji, které jsou spojeny s výkonem státní správy v přenesené působnosti; na úhradu těchto výdajů dostávají územní samosprávné celky příspěvek (dotaci) ze státního rozpočtu, který pokrývá jen část těchto výdajů, zbytek hradí územní samosprávné celky ze svých finančních prostředků;
- čtvrtá skupina obsahuje výdaje, které vznikají rozhodnutím územního samosprávného celku vstoupit do určitých právně závazných vztahů, z nichž vyplývají finanční důsledky, které je povinen plnit; uplatňování vlastnického práva a odpovědnosti z něho vyplývající vůči jiným subjektům; a odpovědnost, kterou má územní samosprávný celek jako zřizovatel nebo zakladatel za činnost svých organizací, pokud přistoupil k jejich smluvním závazkům;
- v páté skupině jsou výdaje, které má územní samosprávný celek při své veřejně prospěšné činnosti; jedná se o činnosti, které nevykonává sám, ale přispívá na ně jiným subjektům. Zahrnují se sem veškeré dary, dotace, granty a příspěvky.

Výčet výdajů uvedený v §9 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů není taxativní, ale jenom příkladný.⁴

Výdaje mohou být rozděleny z hlediska druhu na běžné výdaje a kapitálové výdaje.

2.5.4. Běžné výdaje

Běžné výdaje slouží k financování běžných, pravidelně se opakujících potřeb v příslušném fiskálním roce. Jedná se zejména o opakující se provozní výdaje rozpočtovým

⁴ PETEROVÁ, H.: *Finanční hospodaření územních samosprávných celků a jeho přezkum*. 2. Doplněné vydání, Praha: Institut pro místní správu, 2008, 95 stran, ISBN 978-80-86976-13-6

a příspěvkovým organizacím, které obce zřizují pro zajištění veřejných statků. Běžné výdaje se člení na neinvestiční nákupy, neinvestiční transfery a neinvestiční půjčky.

Běžné výdaje lze členit na:

a) neinvestiční nákupy:

- platby za provedenou práci,
- povinné pojistné placené zaměstnavatelem,
- nákup zboží a služeb,
- úroky,
- poskytované zálohy a výdaje související s neinvestičními nákupy.

b) neinvestiční transfery:

- neinvestiční transfery podnikům a obecně prospěšným společnostem,
- neinvestiční transfery a některé další platby rozpočtům,
- neinvestiční transfery vlastním fondům,
- neinvestiční transfery obyvatelstvu,
- neinvestiční transfery do zahraničí.

c) neinvestiční půjčky:

- neinvestiční půjčky podnikům a obecně prospěšným společnostem,
- neinvestiční půjčky a některé další platby rozpočtům,
- neinvestiční půjčky obyvatelstvu,
- neinvestiční půjčky do zahraničí.

2.5.5. Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje slouží k financování dlouhodobých a to zvláště investičních potřeb, které zasahují do více rozpočtových období, zpravidla bývají jednorázové a pravidelně se neopakující. Kapitálové výdaje se člení na investiční výdaje, investiční transfery a investiční půjčky.

Kapitálové výdaje lze členit na:

a) investiční výdaje:

- investiční nákupy,
- nákup akcií a majetkových podílů.

b) investiční transfery

- investiční transfery podnikům a obecně prospěšným společnostem,
- investiční transfery a některé další platby rozpočtům,
- investiční transfery vlastním fondům,
- investiční transfery obyvatelstvu,
- investiční transfery do zahraničí.

c) investiční půjčky

- investiční půjčky podnikům a obecně prospěšným společnostem,
- investiční půjčky a některé další platby rozpočtům,
- investiční půjčky obyvatelstvu,
- investiční půjčky do zahraničí.

2.6. Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba je základním třídícím standardem pro peněžní operace veřejných rozpočtů. Jednotným postupem podle klasifikačního předpisu, kterým je vyhláška Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů, je umožněno srovnatelné sledování příjmů, výdajů, salda hospodaření a jeho financování v soustavě veřejných rozpočtů České republiky. Rozpočtová skladba zajišťuje komplexnost pohledu na celé finanční hospodaření veřejného rozpočtu územního samosprávného celku. Rozpočtová skladba se nevztahuje na operace peněžních účtů, které nemají charakter účtů veřejných rozpočtů, např. fond kulturních a sociálních potřeb, účtů cizích prostředků, účtů sdružených prostředků. Rozpočtová skladba se nepoužívá pro třídění operací Pozemkového fondu, zdravotních pojišťoven a příspěvkových organizací.

Rozpočtová skladba třídí příjmy a výdaje z hlediska

- odpovědnostního
- druhového
- odvětvového
- konsolidačního

Z odpovědnostního hlediska se třídí příjmy a výdaje státního rozpočtu, a to podle správců kapitol státního rozpočtu, kterými jsou ústřední orgány státní správy a další

organizační složky státu. Při třídění příjmů a výdajů z hlediska odpovědnostního je jednotkou třídění kapitola státního rozpočtu.

Z druhového hlediska se třídí všechny příjmy a výdaje veřejných rozpočtů, a to podle příjmových a výdajových druhů. Při třídění příjmů a výdajů z hlediska druhového jsou jednotkami třídění:

- rozpočtová třída
- rozpočtové seskupení položek
- rozpočtové podseskupení položek
- rozpočtové položky

Nejvyšší jednotkou třídění z hlediska druhového jsou třídy a nejnižší položky. Položky se seskupují do podseskupení položek, podseskupení položek do seskupení položek a seskupení položek do tříd.

Celkem se rozlišuje 7 tříd:

1. daňové příjmy,
2. nedaňové příjmy,
3. kapitálové příjmy,
4. přijaté dotace,
5. běžné výdaje,
6. kapitálové výdaje,
8. financování.

Třída 7 se nepoužívá.

Z odvětvového hlediska se třídí příjmy a výdaje podle odvětví. Výdaje veřejných rozpočtů se z odvětvového hlediska třídí všechny a z příjmů jen nedaňové a kapitálové příjmy územních samosprávných celků, s výjimkou příjmů ze splátek půjčených prostředků. Při třídění příjmů a výdajů z odvětvového hlediska jsou jednotkami třídění:

- rozpočtové skupiny,
- rozpočtové oddíly,
- rozpočtové pododdíly,

- rozpočtové paragrafy.

Nejvyšší jednotkou třídění z odvětvového hlediska jsou skupiny a nejnižší paragrafy. Paragrafy se seskupují do pododdílů, pododdíly do oddílů a oddíly do skupin.

Celkem je 6 skupin:

1. zemědělství a lesní hospodářství,
2. průmyslová a ostatní odvětví hospodářství,
3. služby pro obyvatelstvo,
4. sociální věci a politika zaměstnanosti,
5. bezpečnost státu a právní ochrana,
6. všeobecná veřejná správa a služby.

Z konsolidačního hlediska se třídí výdaje vynakládané uvnitř soustavy veřejných rozpočtů a ostatních veřejných peněžních fondů, na které se vztahuje vyhláška o rozpočtové skladbě, a příjmy vznikající uvnitř této soustavy, pokud skutečnost, že jde o tyto příjmy a výdaje, není vyjádřena již v druhovém třídění.

Tyto příjmy a výdaje se třídí podle stupňů nebo zaměření právního subjektu konsolidace. Stupněm konsolidace se rozumí okruh veřejných rozpočtů a ostatních veřejných peněžních fondů, mezi nimiž peněžní převody, představující na jedné straně výdaje těchto rozpočtů a fondů a na druhé straně jejich příjmy, probíhají, určený podle toho, jak se údaje o těchto příjmech a výdajích sumarizují.

Při třídění příjmů a výdajů z konsolidačního hlediska se příjmy a výdaje třídí na záznamové jednotky, kterých je devět.

2.7. Rozpočtový proces

Rozpočtový proces je činnost orgánů územního samosprávného celku spojená se sestavením rozpočtu, realizací rozpočtu, plněním a kontrolou rozpočtu. Rozpočtový proces je delší než rozpočtové období, které tvoří jeden kalendářní rok. Začíná před zahájením rozpočtového období sestavením rozpočtu a končí po jeho skončení kontrolou rozpočtu. Roční rozpočet vypracovává územní samosprávný celek v návaznosti na svůj rozpočtový výhled obvykle na základě rozpočtu předcházejícího roku, kde zohlední změny. Rozpočet se zpracovává v třídění podle rozpočtové skladby stanovené vyhláškou Ministerstva financí

č.323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. Ze zákona nevyplývá povinnost, ale pouze doporučení, v jakých podrobnostech třídění podle rozpočtové skladby má být rozpočet schválen zastupitelstvem obce. Toto třídění nemusí být co nejpodrobnější. Zastupitelstvo obce by se mělo při schvalování rozpočtu zabývat jen zásadními číselnými hodnotami schvalovaného rozpočtu, které mají sloužit jako závazné ukazatele pro subjekty, kterým jsou určeny. Rozpočet by tedy měl vyjadřovat závazné ukazatele, kterými je třeba se řídit. Územní samosprávný celek má ze zákona povinnost zveřejnit návrh rozpočtu před jeho projednáváním zastupitelstvem územního samosprávného celku, nejpozději 15 dnů před tímto projednáváním, aby se k němu mohli vyjádřit občané. Po schválení rozpočtu zastupitelstvem obce je rozpočet „zákonem“ pro hospodaření územního samosprávného celku v daném roce. Pokud není rozpočet schválen před zahájením rozpočtového roku, musí územní samosprávný celek hospodařit podle pravidel rozpočtového provizoria. Rozpočtové provizorium musí schválit zastupitelstvo obce před zahájením příslušného rozpočtového roku. Územní samosprávný celek musí mít od prvního dne příslušného rozpočtového roku schválen buď rozpočet nebo rozpočtové provizorium, jinak hrozí sankce za porušení rozpočtové kázně.

2.8. Rozpočtové provizorium

Nebude-li rozpočet územního samosprávného celku schválen před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se rozpočtové hospodaření územního samosprávného celku v době do jeho schválení pravidly rozpočtového provizoria. Tato pravidla stanoví zastupitelstvo územního samosprávného celku. Měla by být stanovena tak, aby nedošlo k narušení plynulosti hospodaření, a to nejen na úrovni vlastních orgánů územního samosprávného celku, ale i příspěvkových organizací a dalších subjektů závislých na jeho rozpočtu. Pro rozpočtové provizorium nejsou stanovena žádná pravidla. Obvykle se jako rozpočtové provizorium používá rozpočet minulého roku, kdy se umožňuje čerpat jedna dvanáctina rozpočtu minulého roku měsíčně. Jiné formy rozpočtového provizoria mohou být: předběžný návrh, vymezení okruhu výdajů, na které lze v období provizoria vydávat prostředky a jiné.

2.9. Změny rozpočtu

Roční rozpočet je základní dokument, kterým se řídí finanční hospodaření územního samosprávného celku. Měl by být stabilní a všestranně závazný. Není nedotknutelný, neboť

může dojít ke změně podmínek a předpokladů, z nichž se při sestavování vycházelo. Všechny změny v rozpočtu se provádějí rozpočtovými opatřeními, které se evidují podle časové posloupnosti. Zákon obsahuje taxativní výčet příčin, pro které může docházet ke změnám schváleného rozpočtu. Jsou to organizační změny, kde se mění počet příjmů rozpočtových prostředků. Potom metodické změny, které jsou vyvolány změnou právních předpisů a věcné změny, které působí na skutečnosti, ze kterých byly propočteny rozpočtové ukazatele. Důsledek rozpočtové změny může spočívat ve vzájemné kompenzaci uvnitř celkových příjmů nebo celkových výdajů. Nejčastěji však dochází ke změně celkových příjmů a výdajů, kdy se změny nedají vzájemně kompenzovat. Při přírůstku příjmů se o ně zvýší výdaje nebo naopak při úbytku příjmů se sníží objem rozpočtovaných výdajů.

2.10. Závěrečný účet

Závěrečný účet je analýza rozpočtu územního samosprávného celku. V závěrečném účtu jsou všechny údaje o plnění rozpočtu a další finanční operace včetně hospodaření s peněžními fondy v podrobném členění a obsahu. Jedná se o zhodnocení celého finančního hospodaření územního samosprávného celku včetně jeho příspěvkových organizací a hospodaření s jeho majetkem. Obsahem závěrečného účtu je vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, ke státním fondům, a k jiným rozpočtům. Současně se vyhodnotí použití dotací a příspěvků, nevzniká-li povinnost vrácení jejich nevyčerpaných zůstatků.

Územní samosprávný celek má povinnost nechat si přezkoumat své hospodaření za uplynulý kalendářní rok. Tato povinnost je stanovena v zákoně č. 250/2000 Sb., v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů.

U obcí přezkoumání hospodaření provádí na jejich požádání krajský úřad v přenesené působnosti, auditor nebo auditorská společnost.

Nesplnění povinnosti přezkoumání je podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, postihováno pokutou za porušení rozpočtové kázně (§ 22 odst. 3). Předmět přezkoumání a pravidla přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků stanoví zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů.

Závěrečný účet, který projednává zastupitelstvo obce, musí být zveřejněn minimálně 15 dnů na úřední desce, před projednáním. Zastupitelstvo uzavírá projednání závěrečného účtu buď souhlasem s celoročním hospodařením „bez výhrad“ a nebo pokud byly zjištěny

chyby a nedostatky v hospodaření „s výhradami“. Závěrečný účet územního samosprávného celku musí být projednán zastupitelstvem do 30. 6. následujícího roku.

2.11. Porušení rozpočtové kázně

Porušení rozpočtové kázně je každé neoprávněné použití nebo zadržení peněžních prostředků patřících nebo svěřených územnímu samosprávnému celku. Za neoprávněné použití je považováno každé nedodržení účelovosti nebo časové použitelnosti dotací a příspěvků územního samosprávného celku. Použije-li územní samosprávný celek neoprávněně státní peněžní prostředky, peněžní prostředky státních fondů, prostředky Národního fondu, státních finančních aktiv nebo tyto prostředky zadrží, jedná se o porušení rozpočtové kázně podle zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto zákona je neoprávněným použitím takový výdej prostředků, kterým byla porušena povinnost stanovená právním předpisem, smlouvou, rozhodnutím nebo dohodou o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci. Sankce jsou ukládány podle zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších předpisů. Nesprávně použité prostředky musí územní samosprávný celek vrátit poskytovateli a musí zaplatit penále ve výši jednoho promile z nesprávně použité částky za jeden den (do maximální výše nesprávně použitých prostředků). Plnění stanovených podmínek lze kontrolovat až 10 let zpětně.

3. ANALÝZA HOSPODAŘENÍ A ROZPOČTOVÝ VÝHLED OBCE

V kapitole analýza hospodaření a rozpočtový výhled obce je popsána obecná charakteristika města Šumperk, jsou uvedeny příspěvkové organizace zřizované městem, také jsou popsány orgány města a demografický vývoj města. V další části této kapitoly jsou procentuelní a meziroční srovnání příjmů a výdajů dle druhového třídění v období 2004 – 2008. Následuje procentuelní a meziroční srovnání příjmů a výdajů v druhovém třídění v letech 2008 – 2009. Kapitola je zakončena grafem, který zobrazuje vývoj příjmů a výdajů v období 2004 – 2009 podle druhového třídění.

3.1. Charakteristika města Šumperk

Město Šumperk se rozkládá na rozloze 2789,84 ha v malebném údolí řeky Desné, chráněné od severu masívem jesenických hřebenů. Město leží na 50° severní zeměpisné šířky a na 17° východní zeměpisné délky. Město Šumperk je jednou ze vstupních bran pohoří Jeseníky, které je členěno na Hrubý a Nízký Jeseník. Šumperk je právem označován za „Bránu Jeseníků“, protože leží na křižovatce cest, které vedou k nejvýznamnějším horským výchozím základnám - Skřítku, Červenohorskému sedlu, Ramzové a také k úpatí masivu Kralického Sněžníku.

Šumperk byl založen ve 13. stol. jako správní centrum oblasti, kde se těžily drahé kovy. Postupně se jeho ekonomická síla začala opírat o řemesla, zejména textilní výrobu. Město bylo královským majetkem, často však zastavovaným nejpřednějším šlechtickým rodům. V 16. století se načas stal sídlem Žerotinů. V 17. stol. upadlo do lichtenštejnského poddanství, zažilo hrůzy třicetileté války, v roce 1669 zcela vyhořelo a deset let poté bylo poznamenáno čarodějnickými procesy, jimž padlo za oběť 25 lidí. Textilní průmysl přinesl městu v 19. stol. neobyčejný rozkvět. Na moderní podobě města se od 2. poloviny 19. století podíleli přední vídeňští architekti, jejichž díla nalezneme v nejrůznějších částech města. Pro svou výstavnost bylo tehdy město nazýváno malou "Vídni". Po druhé světové válce došlo k odsunu německých obyvatel města, kteří zde tvořili drtivou většinu. Po krátké stagnaci se město dále rozvíjelo a dnešních 28 tisíc obyvatel znamená takřka dvojnásobný stav proti roku 1938.

Nákladná obnova památek, obytných domů a ulic výrazně změnila v posledních letech zanedbanou historickou část města Šumperk a vrátila sem plnohodnotný městský život. Šumperk se probudil do nové krásy. Jednou z nejdůležitějších historických památek města je bývalý klášterní kostel Zvěstování Panny Marie. Jeho celková rekonstrukce probíhala v letech 1990 až 2005 a dnes je tento objekt pýchou města. K nejvýznamnějším šumperským památkám patří také tzv. Geschaderův dům, kostel sv. Jana Křtitele, kostelík sv. Barbory, zbytky městských hradeb.

Město je správním, politickým a hospodářským centrem severozápadní Moravy. Správní činnost je vykonávána Městským úřadem Šumperk, který vykonává státní správu. Městský úřad obce je obcí s rozšířenou působností. Hospodářský vývoj zabezpečují ekonomické subjekty, ve kterých se začal projevovat vliv světové hospodářské krize. Začal stagnovat export výrobků, což se projevilo ve snížení celkové produkce s dopadem na zaměstnanost. Rozhodující podíl na struktuře výroby má strojírenství – EPCOS, s.r.o., výroba feritových jader. Kovoprůmysl – Pramet Tools, s.r.o., výroba nástrojů ze slinutého karbidu a stavební výroba – Fortex AGS, a.s., stavebnictví a výroba čistíren odpadních vod. Dalším významným ekonomickým subjektem, zejména z hlediska zaměstnanosti je Pars Nova, a.s., modernizace a opravy kolejových vozidel. Ve městě Šumperk je v provozu městská hromadná doprava zajišťovaná autobusy na sedmi pravidelných linkách. Jsou zde tři mateřské školy, šest škol základních, sedm středních škol a dvě střední odborné a odborné učiliště speciální a pět detašovaných pracovišť vysokých škol. O zdraví občanů pečuje nemocnice a samostatné ordinace praktických lékařů pro dospělé, děti a dorost, ordinace specialistů a zubních lékařů. Ve městě je jeden domov důchodců, jeden penzion pro důchodce a tři domy s pečovatelskou službou. Kulturní a společenské akce probíhají zejména v Domě kultury Šumperk, ve Vlastivědném muzeu v Šumperku, Kině Oko a v Městské knihovně. Regionální i mezinárodní význam má Dům evropského setkávání, na jehož rekonstrukci se podílela i německá strana. O zájmy nejmladší generace pečuje Dům dětí a mládeže U radnice, Komunitní centrum rozvoje lidských zdrojů, působící pod Domem dětí a mládeže a zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Vila Doris Šumperk

Sportovnímu vyžití slouží zejména krytý plavecký bazén a venkovní koupaliště, zimní stadion, sportovní střelnice, minigolf, tenisový areál s krytou halou, Tyršův stadion s hřišti na fotbal a další míčové hry. V areálu stadionu je moderní běžecká dráha, sportovní hala, futsalové hřiště a kuželna.

3.2. Příspěvkové organizace zřizované městem Šumperk

Město Šumperk bylo k 31. 12. 2008 zřizovatelem jedenácti příspěvkových organizací. Jmenovitě se jedná o tyto organizace (uvedené v tabulce č. 3.1):

Kino Oko Šumperk, organizace zřízena od 1/1990. Kromě filmové projekce nabízí tato příspěvková organizace uspořádání různých pracovních aktivit od malých školení až po větší konference pro 300 osob.

MěDDM Šumperk, organizace zřízena od 1/1993. Organizuje rekreační a výchovně vzdělávací aktivity pro děti, zájmové kroužky, víkendové a prázdninové akce, přehlídky a soutěže.

ZŠ Šumperk, Sluneční, organizace zřízena od 1/1993. Základní škola pro žáky prvních až devátých ročníků, s možností využití sportovních tříd, příprava žáků 1. – 3. ročníků na výuku cizích jazyků a činnosti široké škály zájmových kroužků.

MŠ Veselá školka Šumperk, organizace zřízena od 1/1993. Cílem je samostatné, spokojené dítě, které se bude umět vyrovnávat s nároky a problémy současnosti. Program je sestaven tak, aby vyhovoval individuálním potřebám dětí, je zde kladen důraz na rozvíjení jejich schopností, znalostí a dovedností a účast rodiny. Ve školce je třída pro děti s odkladem školní docházky a v nejbližší době, by měla být zřízena třída pro nadané děti.

ZŠ Šumperk, Dr. E. Beneše, organizace zřízena od 1/1994. Základní škola pro žáky prvních až devátých ročníků. Kapacita školy je pro 750 žáků. Ve škole je školní družina, jídelna a školní klub.

ZŠ Šumperk, Šumavská, organizace zřízena od 1/1994. Škola je zaměřená na rozšířenou výuku matematiky, jsou zde zřízeny sportovní třídy, a třídy s rozšířenou výukou cizích jazyků. Škola je pro žáky prvních až devátých tříd.

ZŠ Šumperk, Vrchlického, organizace zřízena od 1/1994. Škola je pro žáky prvních až devátých tříd, s rozšířenou výukou informatiky.

ZŠ Šumperk, 8. Května, organizace zřízena od 1/1994. Škola je pro žáky prvních až devátých tříd. Ve škole je jídelna, velká tělocvična, kde se pořádají sportovní utkání. Škola nabízí zájmové kroužky, mimoškolní aktivity.

MŠ Sluníčko Šumperk, organizace zřízena od 1/1995. Mateřská škola má celkem dvanáct tříd, do kterých je zapsáno 335 dětí. Cílem je rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení.

Městská knihovna Šumperk, organizace byla zřízena od 6/1997. Půjčování knih pro děti a dospělé, pořádání výstav v prostorách knihovny, autorská čtení, objednávky knih z knihoven v České republice.

MŠ Pohádka Šumperk, organizace zřízena od 1/2003. Mateřská škola má tři třídy pro 80 dětí. Škola umožňuje dětem navštěvovat kroužek veselé pískání, výtvarný kroužek, angličtinu pro nejmenší s vystoupeními na veřejnosti.

OKEČ	IČ	Název	Datum registrace	Datum ukončení
801010	71011994	MŠ Pohádka Šumperk, Ner.	01/2003	aktivní
801010	60801085	MŠ Sluníčko Šumperk	01/1995	aktivní
801010	00852091	MŠ Veselá škol. Šumperk	01/1993	aktivní
801020	00852295	ZŠ Šumperk, Dr. E. Beneše	01/1994	aktivní
801020	00852864	ZŠ Šumperk, Sluneční	01/1993	aktivní
801020	00852287	ZŠ Šumperk, Šumavská	01/1994	aktivní
801020	60339381	ZŠ Šumperk, Vrchlického	01/1994	aktivní
801020	00852317	ZŠ Šumperk, 8. května	01/1994	aktivní
913310	00852082	MěDDM Šumperk	01/1993	aktivní
921300	00851400	Kino Oko Šumperk	01/1990	aktivní
925100	65496604	Měst. knihovna Šumperk	06/1997	aktivní

Tabulka 3.1 Příspěvkové organizace zřizované městem Šumperk, zdroj: [Roč2008]⁵

3.3. Orgány města Šumperk

Orgány města tvoří zastupitelstvo města, rada města, starosta a místostarostové, městský úřad a zvláštní orgány města.

Ve městě plní funkci zastupitelstva obce zastupitelstvo města.

Zastupitelstvo města rozhoduje ve věcech patřící do samostatné působnosti a ve věcech patřící do přenesené působnosti, jen stanoví-li tak zákon o obcích (č.128/2000 Sb.) nebo zvláštní zákon. O věcech patřících do vyhrazené pravomoci zastupitelstva města nemůže rozhodovat žádný jiný orgán města. Zastupitelstvo města si může vyhradit další pravomoci v samostatné působnosti. Zastupitelstvo města si nemůže vyhradit rozhodování ve věcech, které patří do vyhrazené pravomoci rady města. V grafu č. 3.1 jsou členové zastupitelstva města podle příslušnosti k politickým stranám.

Zastupitelstvo města Šumperk mělo osmnáct členů k 31. 12. 2008.

⁵ Ročenka města. Vydalo město Šumperk, 2008

Graf 3.1 Rozložení zastupitelů za jednotlivá politická uskupení, zdroj: [Roč2008]
Ve městě plní funkci rady obce rada města.

Rada města je charakterizována jako výkonný orgán města v oblasti samostatné působnosti a v oblasti přenesené působnosti. Rada města odpovídá zastupitelstvu města za výkon samostatné působnosti a podává zastupitelstvu města zprávy o své činnosti. Při jednání rady města je oprávnění rady města přizvat si k jednotlivým bodům svého jednání dalšího člena zastupitelstva města a jiné osoby. Její povinností je vydat jednací řád. Rada města nemůže svěřit věci patřící do její vyhrazené pravomoci jinému orgánu, jedinou výjimkou je, že pravomoc ukládat pokuty ve věcech samostatné působnosti může zcela nebo z části svěřit příslušnému odboru městského úřadu. V grafu č. 3.2 je zastoupení členů rady města za jednotlivá politická uskupení.

Rada města Šumperk měla devět členů k 31. 12. 2008.

Graf 3.2 Členové rady města Šumperk, zdroj: [Roč2008]

Starosta města dle zákona č. 128/2000 Sb. zákona o obcích, ve znění pozdějších předpisů, zastupuje město navenek. Starostu a místostarosty volí do funkcí zastupitelstvo města z řad svých členů. Za výkon funkce odpovídá zastupitelstvu města. Starosta svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva města a rady města. Starosta má právo užívat při významných příležitostech a občanských obřadech závěsný odznak se státním znakem a označením Česká republika.

První místostarosta rozhodnutím zastupitelstva města zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti, jedná a rozhoduje ve věcech, které jsou svěřeny starostovi. Starosta spolu s místostarostou podepisují právní předpisy obce, usnesení zastupitelstva města a nařízení rady města. V roce 2008 metodicky řídil odbory: správní a vnitřních věcí, výstavby, životního prostředí, školství, kultury a vnějších vztahů, sociálních věcí a živností a podnikání.

V roce 2008 metodicky řídil odbory: majetkoprávní, finanční a plánovací, strategického rozvoje, územního plánování a investic, dopravy.

Ve městě plní funkci obecního úřadu městský úřad.

Městský úřad tvoří starosta, místostarosta (místostarostové), tajemník městského úřadu a zaměstnanci města zařazení do městského úřadu. V čele městského úřadu je starosta.

Městský úřad města Šumperk vykonával v roce 2008 funkci obce s rozšířenou působností, funkci obce s pověřeným obecním úřadem, funkci obce se stavebním úřadem a funkci obce s matričním úřadem.

V obcích, v nichž působí pověřený obecní úřad, se zřizuje funkce tajemníka obecního úřadu, který je zaměstnancem obce. Ostatní obce mohou zřídit funkci tajemníka obecního úřadu.

Tajemník městského úřadu je odpovědný za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné působnosti i přenesené působnosti starostovi.

Podle pokynů starosty plní úkoly vyplývající z usnesení rady města a zastupitelstva města. Tajemník městského úřadu je odpovědný za plnění úkolů městského úřadu v samostatné působnosti i přenesené působnosti starostovi, plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, řídí a kontroluje činnost zaměstnanců městského úřadu, kontroluje organizační složky města.

Rada města a zastupitelstvo města si mohou zřizovat iniciativní, poradní a kontrolní orgány.

Zastupitelstvo města může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Svá stanoviska a návrhy předkládají výbory zastupitelstvu města.

Zastupitelstvo města zřizuje vždy finanční a kontrolní výbor.

Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky města a plní další úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo města.

Kontrolní výbor kontroluje usnesení zastupitelstva města a rady města, kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti a plní další kontrolní úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo města. V tabulce č. 3.6 jsou výbory zastupitelstva města

Zastupitelstvo města Šumperk zřídilo tyto výbory k 31. 12. 2008⁶:

1. Finanční výbor
2. Kontrolní výbor

⁶ *Ročenka města*. Vydalo město Šumperk, 2008

Rada města může zřídit jako své iniciativní a poradní orgány komise. Svá stanoviska a náměty předkládají komise radě města. Komise se usnází většinou všech svých členů. Komise je ze své činnosti odpovědna radě města. V tabulce č. 3.5 jsou komise rady města.

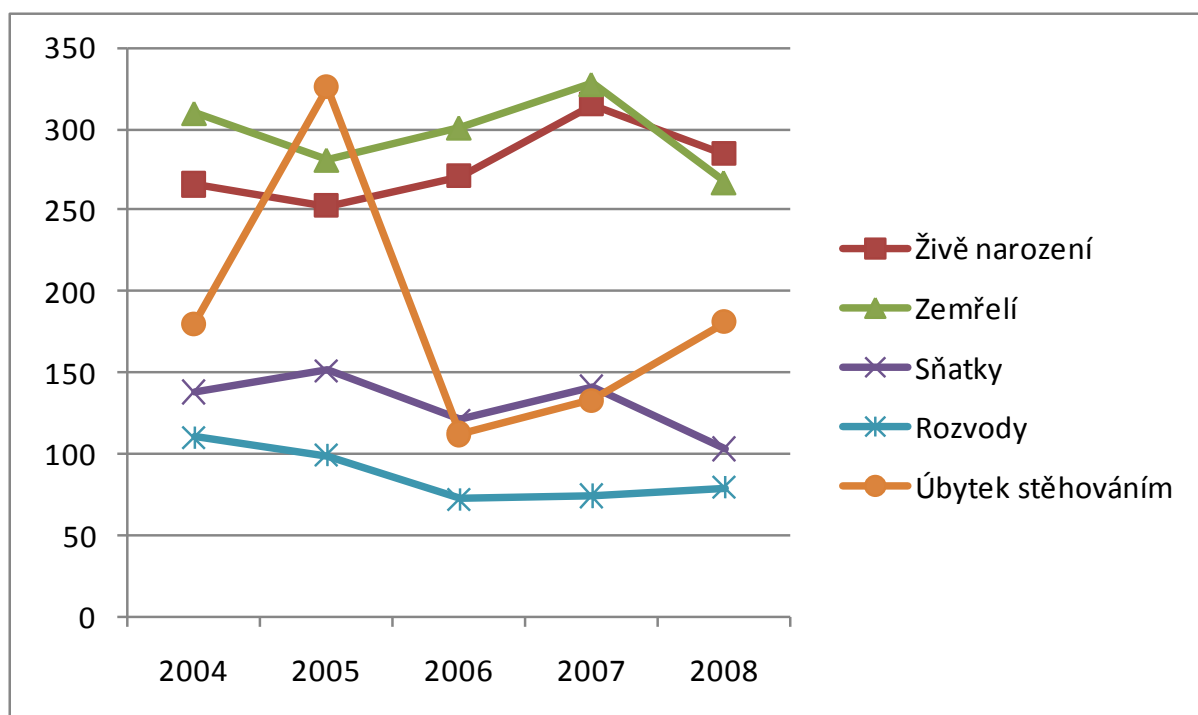
3.4. Demografický vývoj města Šumperk v období 2004 – 2008

Město Šumperk mělo k 31. 12. 2008 celkem 27705 obyvatel, z toho 13280 mužů a 14425 žen. Mimoto ve městě žije 203 cizinců s trvalým pobytem. Podle velikosti města (města nad 10 tis. obyvatel) je Šumperk na 40. místě v České republice (ze 132 měst) [Roč2008]. V tabulce č. 3.2 a v grafu č. 3.3 je uveden demografický vývoj v období 2004 – 2008.

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008
Živě narození	266	253	271	315	285
Zemřelí	310	281	301	328	267
Sňatky	138	151	121	141	103
Rozvody	110	99	72	74	79
Úbytek stěhováním	180	326	112	133	181
Stav obyvatel k 31. 12.	28510	28156	28014	27868	27705

Tabulka 3.2 Demografický vývoj města Šumperk, zdroj: [Roč2008]

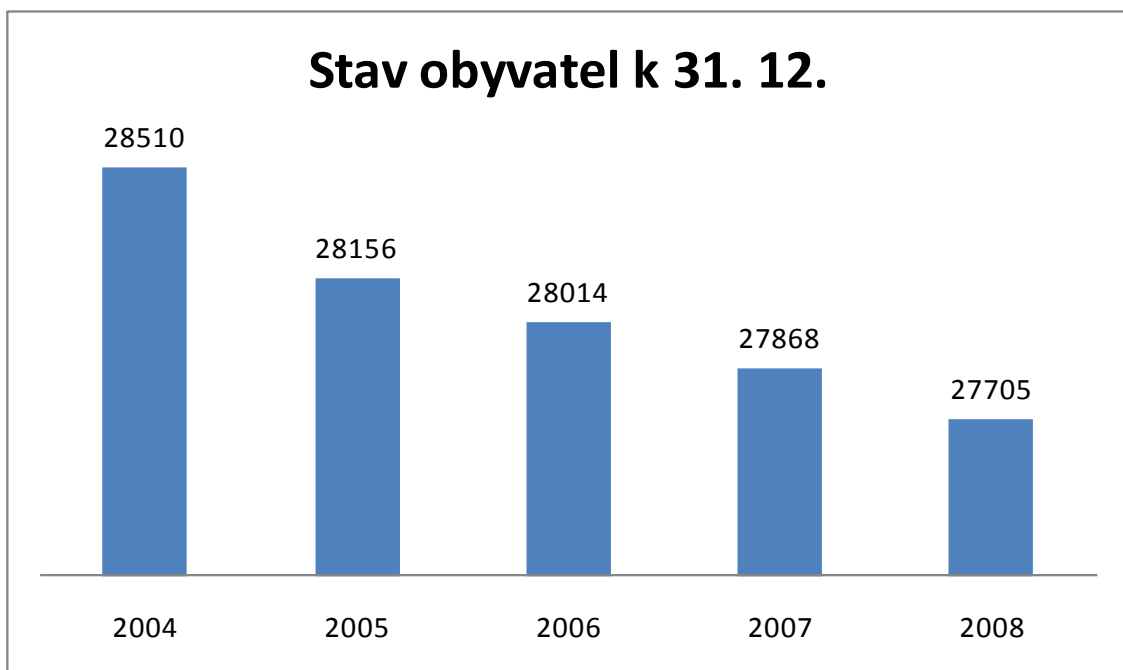
Počet živě narozených od roku 2004 až 2007 je nižší než počet zemřelých. Poprvé v roce 2008 počet živě narozených převyšuje nad počtem zemřelých.

Graf 3.3 vývoj města Šumperk, zdroj: [Roč2008]

V grafu č. 3.3 je zobrazen demografický vývoj v následujících ukazatelích: živě narození, zemřelí, počet sňatků a rozvodů a úbytek obyvatel stěhováním. Úbytek stěhováním zaznamenal nejvyšší skokovou hodnotu v roce 2005.

V grafu č. 3.4 je uveden počet obyvatel k 31. 12. v období 2004 – 2008.

Graf 3.4 Stav obyvatel města Šumperk k 31. 12., zdroj: [Roč2008]

Počet obyvatel v uvedeném období vykazuje dlouhodobý pokles.

3.5. Přehled příjmů a výdajů v rozpočtech města Šumperk v letech 2004 – 2008

Příjmy rozpočtu města Šumperk jsou tříděny podle druhového třídění rozpočtové skladby do čtyř tříd na daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a dotace. Daňové příjmy zahrnují příjmy z daní sdílených a daní svěřených a příjmy z poplatků. Jsou to: místní poplatky, správní poplatky a poplatky spojené s životním prostředím. Nedaňové příjmy vznikají z hospodářské činnosti města např. příjmy z pronájmu majetku, příjmy od organizací zřízených a založených městem, dary a příspěvky. Kapitálové příjmy zahrnují příjmy města z prodeje dlouhodobého majetku. Dotace jsou poskytovány ze státního rozpočtu, ze státních fondů, dotace od krajů a dotace z fondů Evropské unie. Dotace lze rozdělit na nárokové a nenárokové. Nárokové dotace dostává město Šumperk pravidelně při splnění stanovených kritérií a nenárokové dotace jsou formulovány jako dotační programy a jsou vyhlašovány ministerstvy, státními fondy apod., které stanovují příslušná kritéria získání dotací. O nenárokovou dotaci se musí město Šumperk ucházet na základě stanovených pravidel.

V tabulce č. 3.3 jsou příjmy města za období 2004 – 2008 rozčleněny podle druhového třídění rozpočtové skladby na jednotlivé třídy, jsou přepočtené na jednoho obyvatele a příjmy jsou uvedené po konsolidaci. Jednotlivé třídy jsou v každém roce přepočtené procentuálním podílem na celkových příjmech.

	2004	%	2005	%	2006	%	2007	%	2008	%
Daňové příjmy	8,87	42,18	9,69	55,21	9,63	53,12	10,39	46,16	11,37	44,87
Nedaňové příjmy	1,08	5,13	0,70	4,00	0,04	2,20	1,08	4,80	1,72	6,79
Kapitálové příjmy	0,01	0,05	0,04	0,23	0,06	0,33	0,01	0,04	1,06	4,18
Přijaté dotace	11,07	52,64	7,12	40,56	8,04	44,35	11,03	49,00	11,19	44,16
Příjmy celkem	21,03	100	17,55	100	18,13	100	22,51	100	25,34	100

Tabulka 3.3 Příjmy za období 2004 – 2008 dle jednotlivých tříd [ARIS]

Největší část příjmů v roce 2004, které jsou uvedeny v tabulce č. 3.3, jsou přijaté dotace 52,64 % a druhá nejvyšší částka příjmů jsou daňové příjmy 42,18 %. Nedaňové a kapitálové příjmy tvoří 5,18 % celkových příjmů.

V roce 2005 jsou největší příjmy daňové 55,21 % a druhý největší podíl na celkových příjmech jsou přijaté dotace 40,56 %. Nedaňové a kapitálové příjmy se podílí 4,23 % na celkových příjmech.

Daňové příjmy 53,12 % jsou v roce 2006 nejvyššími přijatými příjmy z celkových příjmů. Druhá největší část celkových příjmů jsou přijaté dotace 44,35 %. Nedaňové a kapitálové příjmy tvoří 2,53 % z celkových příjmů.

V roce 2007 tvoří největší podíl celkových příjmů přijaté dotace 49 %. Druhá největší část celkových příjmů jsou daňové příjmy 46,16 %. Nedaňové a kapitálové příjmy se podílí na celkových příjmech 4,84 %.

Největší procentuelní podíl mají v roce 2008 daňové příjmy, které se podílí na celkových příjmech 44,87 %. Přijaté dotace se podílí na celkových příjmech 44,16 % a nedaňové a kapitálové příjmy jsou 2,78 %.

V tabulce č. 3.3 jsou daňové příjmy nejnižší v roce 2004 a nejvyšší v roce 2005. Od roku 2006 – 2008 se daňové příjmy snižují.

Nedaňové příjmy se od roku 2004 snižují. V roce 2007 jsou stejné jako v roce 2004 a nejvyšší jsou v roce 2008.

Kapitálové příjmy se od roku 2004 zvyšují, pouze v roce 2007 jsou stejné jako v roce 2004. Nejvyšší kapitálové příjmy jsou v roce 2008.

Přijaté dotace se od roku 2004 postupně snižují. V roce 2007 jsou vyšší než v roce 2006 a než v roce 2005. V roce 2008 jsou přijaté dotace nejvyšší v období 2004 – 2008.

Výdaje rozpočtu města Šumperka jsou tříděny podle druhového třídění rozpočtové skladby do dvou tříd na běžné výdaje např. nákupy energií, dotace neziskovým organizacím, platy zaměstnanců apod. a kapitálové výdaje např. investiční nákupy, investiční transfery obyvatelstvu apod. Jednotlivé třídy jsou v každém roce přepočtené procentuálním podílem na celkových výdajích.

	2004	%	2005	%	2006	%	2007	%	2008	%
Běžné výdaje	16,67	76,64	13,99	77,81	14,13	67,09	17,66	79,91	20,33	86,36
Kapitálové výdaje	5,08	23,36	3,99	22,19	6,93	32,91	4,44	20,09	3,21	13,64
Výdaje celkem	21,75	100	17,98	100	21,06	100	22,1	100	23,54	100

Tabulka 3.4 Výdaje v období 2004 – 2008 dle jednotlivých tříd [ARIS]

Vývoj příjmů a výdajů dle druhového třídění v období 2004 – 2008 a meziroční srovnání.

V tabulce č. 3.5 jsou uvedeny daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy, přijaté dotace a příjmy celkem přepočtené na jednoho obyvatele a po konsolidaci příjmů.

	2004	2005	Meziroční srovnání	2006	Meziroční srovnání	2007	Meziroční srovnání	2008	Meziroční srovnání
Daňové příjmy	8,87	9,69	0,82	9,63	-0,06	10,39	0,76	11,37	0,98
Nedaňové příjmy	1,08	0,7	-0,38	0,4	-0,3	1,08	0,68	1,72	0,64
Kapitálové příjmy	0,01	0,04	0,03	0,06	0,02	0,01	-0,05	1,06	1,05
Přijaté dotace	11,07	7,12	-3,95	8,04	0,92	11,03	2,99	11,19	0,16
Příjmy celkem	21,03	17,55	-3,48	18,13	0,58	22,51	4,38	25,34	2,83

Tabulka 3.5 Příjmy za období 2004 – 2008 dle jednotlivých tříd [ARIS]

Daňové příjmy se zvyšují každý rok, kromě roku 2006, kdy byly o 0,06 tis. Kč nižší než v roce 2005. Nedaňové příjmy se snižují od počátku období, ale od roku 2007 se zvyšují. Kapitálové příjmy se zvyšují, kromě roku 2007, kdy jsou o 0,05 tis. Kč nižší než v roce 2006. Přijaté dotace jsou v roce 2005 nižší o 3,95 tis. Kč na jednoho obyvatele než v roce 2004. Od roku 2006 přijaté dotace rostou. Celkové příjmy jsou v roce 2005 nižší o 3,48 tis. Kč na jednoho obyvatele než v roce 2004. Od roku 2006 celkové příjmy meziročně rostou.

V tabulce č. 3.6 jsou uvedeny běžné výdaje, kapitálové výdaje a výdaje celkem.

	2004	2005	Meziroční srovnání	2006	Meziroční srovnání	2007	Meziroční srovnání	2008	Meziroční srovnání
Běžné výdaje	16,67	13,99	-2,68	14,13	0,14	17,66	3,53	20,33	2,67
Kapitálové výdaje	5,08	3,99	-1,09	6,93	2,94	4,44	-2,49	3,21	-1,23

Výdaje celkem	21,75	17,98	-3,77	21,06	3,08	22,1	1,04	23,54	1,44
----------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	-------------	-------------	-------------	--------------	-------------

Tabulka 3.6 Výdaje za období 2004 – 2008 dle jednotlivých tříd [ARIS]

Běžné výdaje se v období 2004 – 2008 zvyšují, kromě roku 2005, kdy jsou nižší než v roce 2004 o 2,68 tis. Kč. Kapitálové výdaje jsou v roce 2005 nižší o 1,09 tis. Kč než v roce 2004. V roce 2006 jsou vyšší o 4,44 tis. Kč než v roce 2005. A v roce 2007 a 2008 klesají. Celkové výdaje jsou nižší v roce 2005 o 3,77 tis. Kč na jednoho obyvatele oproti roku 2004. Od roku 2006 celkové výdaje rostou.

3.6. Příjmy a výdaje v roce 2009

V této kapitole jsou porovnány příjmy a výdaje roku 2009 dle rozpočtu obce s příjmy a výdaji v roce 2008. Příjmy a výdaje jsou členěny dle druhového třídění do jednotlivých tříd. Nejprve je spočítán procentuelní podíl jednotlivých tříd příjmů a výdajů k celkovým příjmům a celkovým výdajům. V další části je meziroční srovnání jednotlivých tříd příjmů a výdajů.

V roce 2009 byl počet obyvatel 27 754. Oproti roku 2008, kde byl počet obyvatel 27 705, je mírný nárůst o 49 obyvatel.

V tabulce č. 3.7 jsou jednotlivé třídy příjmů v roce 2008 a 2009 přepočtené procentuelním podílem k celkovým příjmům.

	2008	%	2009	%
Daňové příjmy	11,37	44,87	9,64	30,84
Nedaňové příjmy	1,72	6,79	4,21	13,47
Kapitálové příjmy	1,06	4,18	2,32	7,42
Přijaté dotace	11,19	44,16	15,09	48,27
Příjmy celkem	25,34	100	31,26	100

Tabulka 3.7 Příjmy 2008 – 2009 dle jednotlivých tříd [ARIS]

Největší část příjmů v roce 2008 připadá na daňové příjmy 44,87 %. Druhá největší procentuelní část příjmů jsou přijaté dotace 44,16 %. Nedaňové příjmy tvoří 6,79 % a kapitálové příjmy 4,18 % celkových příjmů

V roce 2009 připadá největší část příjmů na přijaté dotace 48,27 %. Druhá největší část příjmů jsou daňové příjmy 30,84 %. Nedaňové příjmy tvoří 13,47 % a kapitálové příjmy 7,42 % celkových příjmů.

V tabulce č. 3.8 jsou jednotlivé třídy výdajů v roce 2008 a 2009 přepočtené procentuelním podílem k celkovým výdajům.

	2008	%	2009	%
Běžné výdaje	20,33	86,36	22,77	69,04
Kapitálové výdaje	3,21	13,64	10,21	30,96
Výdaje celkem	23,54	100	32,98	100

Tabulka 3.8 Výdaje za období 2008 – 2009 dle jednotlivých tříd [ARIS]

Největší část výdajů v roce 2008 připadá na běžné výdaje 86,36 %. Kapitálové výdaje jsou 13,64 % z celkových výdajů.

Také v roce 2009 tvoří největší část celkových výdajů běžné výdaje 69,04 %. Kapitálové výdaje se podílí 30,96 % na celkových výdajích.

Meziroční srovnání příjmů a výdajů dle druhového třídění mezi roky 2008 a 2009

V tabulce č. 3.9 jsou uvedeny příjmy rozpočtu města v letech 2008 a 2009, přepočtené na jednoho obyvatele a po konsolidaci příjmů a výdajů. V roce 2009 byl počet obyvatel 27 754. Oproti roku 2008, kde byl počet obyvatel 27 705, je mírný nárůst o 49 obyvatel.

	2008	2009	Meziroční srovnání
Daňové příjmy	11,37	9,64	-1,73
Nedaňové příjmy	1,72	4,21	2,49
Kapitálové příjmy	1,06	2,32	1,26
Přijaté dotace	11,19	15,09	3,90
Příjmy celkem	25,34	31,26	5,92

Tabulka 3.9 Příjmy za období 2008 – 2009 dle jednotlivých tříd [ARIS]

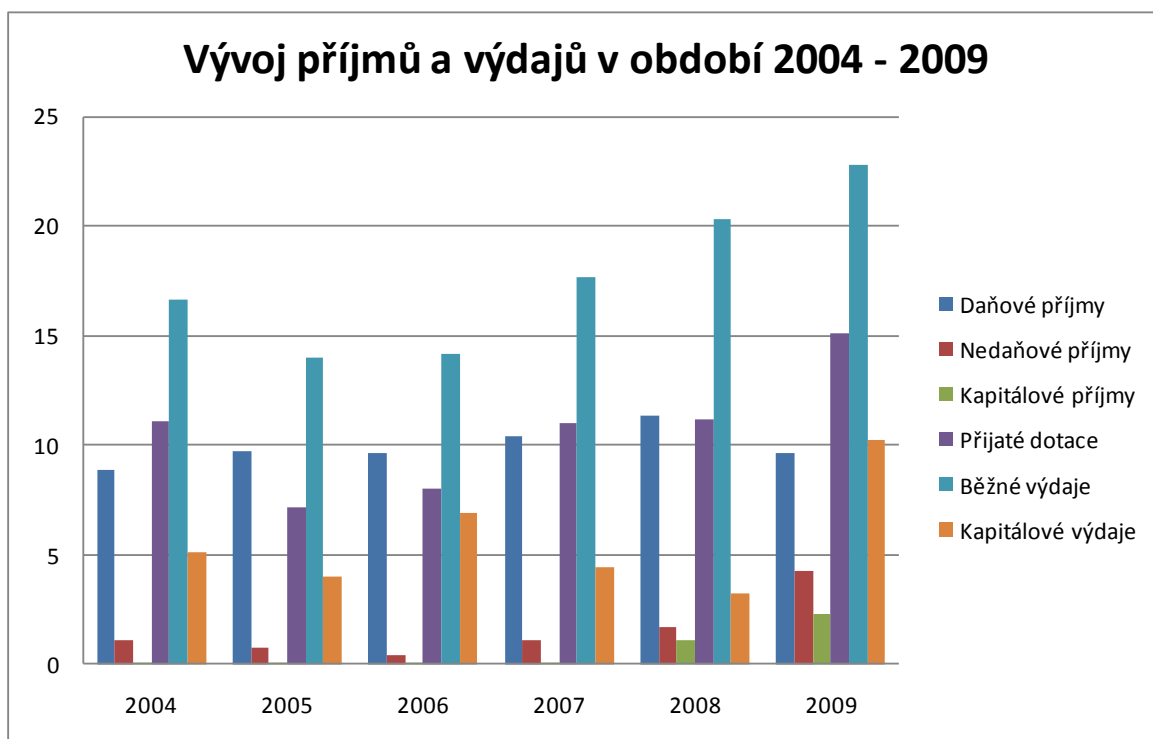
Daňové příjmy jsou v roce 2009 oproti roku 2008 nižší o 1,73 tis. Kč na jednoho obyvatele. Nedaňové příjmy jsou v roce 2009 vyšší než v roce 2008. Kapitálové příjmy jsou také vyšší v roce 2009 o 1,26 tis. Kč než v roce 2008 a přijaté dotace jsou vyšší o 3,90 tis. Kč na jednoho obyvatele v roce 2009 než v roce 2008. Celkové příjmy vzrostly v roce 2009 o 5,92 tis. Kč oproti roku 2008.

V tabulce č. 3.10 je meziroční porovnání výdajů členěných podle druhového třídění v roce 2008 a 2009.

	2008	2009	Meziroční srovnání
Běžné výdaje	20,33	22,77	2,44
Kapitálové výdaje	3,21	10,21	7,00
Výdaje celkem	23,54	32,98	9,44

Tabulka 3.10 Výdaje za období 2008 – 2009 dle jednotlivých tříd [ARIS]

Běžné výdaje jsou v roce 2009 vyšší o 2,44 tis. Kč než v roce 2008. Kapitálové výdaje jsou v roce 2009 vyšší oproti roku 2008 o 7,00 tis. Kč. Celkové výdaje jsou v roce 2009 vyšší než v roce 2008 o 9,44 tis. Kč na obyvatele.

Graf 3.5 Vývoj příjmů a výdajů v období 2004 - 2009 [ARIS]

V grafu č. 3.5 je zobrazen vývoj příjmů a výdajů dle druhového třídění v období 2004 – 2009. Běžné výdaje jsou v uvedeném období největší položkou. Přijaté dotace jsou v letech 2009, 2007 a 2004 větší než daňové příjmy. Kapitálové výdaje jsou nejvyšší v roce 2009 a nejnižší v roce 2008. Nedaňové a kapitálové příjmy tvoří nejmenší položky v uvedeném období.

V tabulce č. 3.11 jsou uvedeny předpokládané příjmy rozpočtu města v roce 2010, dle druhového třídění a v tabulce č. 3.12 jsou předpokládané výdaje rozpočtu města. Výdaje na rok 2010 jsou vyšší než příjmy, rozdíl bude pokryt bankovním úvěrem.⁷

2010	
Daňové příjmy	10,27
Nedaňové příjmy	2,42
Kapitálové příjmy	2,99
Přijaté dotace	9,13
Příjmy celkem	24,81

Tabulka 3.11 Příjmy dle druhového třídění rok 2010 (zdroj: město Šumperk)

2010	
Běžné výdaje	21,65
Kapitálové výdaje	3,60
Výdaje celkem	25,25

Tabulka 3.12 Výdaje dle druhového třídění rok 2010 (zdroj: město Šumperk)

V této kapitole jsou uvedeny příjmy a výdaje v období 2004 – 2008 a porovnané příjmy a výdaje mezi lety 2008 a 2009. Na konci kapitoly jsou příjmy a výdaje návrhu závěrečného účtu roku 2010, které jsou přepočtené na jednoho obyvatele. Celkové příjmy a celkové výdaje roku 2010 jsou plánovány nižší v porovnání s předchozím rokem.

⁷ Zdroj: město Šumperk

4. ZHODNOCENÍ DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ OBCE

V kapitole zhodnocení daňových příjmů obce jsou daňové příjmy druhově rozčleněny na položky za období 2004 – 2008. Každá položka daňových příjmů je zhodnocena ve schváleném rozpočtu, v rozpočtu po změnách a ve výsledku od počátku roku v uvedeném období. U každé hodnocené položky je graf, který ukazuje vývoj jednotlivé položky v rozpočtech města. Kapitola je ukončena grafem, který vyznačuje průměrný procentuelní podíl jednotlivých daňových příjmů v období 2004 – 2008.

Příjmy představují veškeré nenávratně inkasované finanční prostředky a nezahrnují ty přijaté finanční prostředky, kdy si rozpočet vypůjčuje peníze na krytí svých výdajů. Příjmy se podle druhového třídění dělí na daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace.

Daňové příjmy obce tvoří rozhodující zdroje hospodaření obce. Daňové příjmy zahrnují příjmy z daní a příjmy z poplatků.

Příjmy z daní jsou rozděleny na svěřené daně – celý výnos plyne do rozpočtu obce a sdílené daně – výnos těchto daní se rozděluje mezi jednotlivé veřejné rozpočty.⁸

Svěřené daně:

- Daň z nemovitostí
- Daň z příjmu právnických osob (poplatníkem je obec)

Sdílené daně:

- Daň z přidané hodnoty
- Daň z příjmů fyzických osob (zálohy na tuto daň)
- Daň z příjmů právnických osob (poplatníkem není obec)

Součástí daňových příjmů obce jsou příjmy z poplatků. Poplatky jsou rozděleny na:

- Místní poplatky
- Správní poplatky
- Poplatky spojené s životním prostředím

Daňové příjmy plynou do rozpočtu obce v průběhu celého roku, zajišťují stabilitu obecního rozpočtu, ale také zvyšují závislost územního samosprávného celku na státu.

V příloze 2 jsou uvedeny jmenovité položky daňových příjmů.

⁸ PAŘÍZKOVÁ, I.: *Finance územní samosprávy*. Masarykova univerzita, 2008, ISBN 978-80-210-4511-8

4.1. Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů

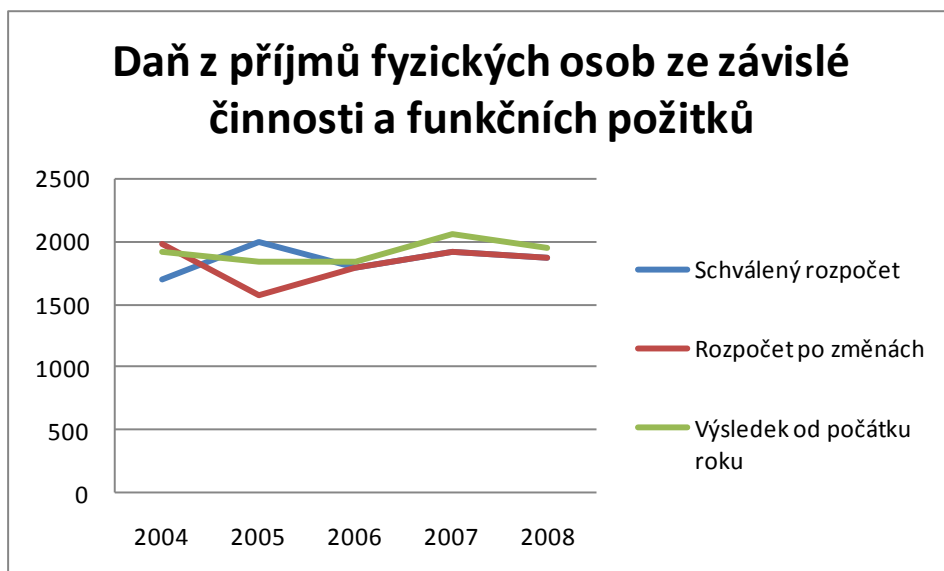
V rozpočtu města jsou v období 2004 – 2008 tyto položky: 1111 Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, 1112 Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, 1113 Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů, 1121 Daň z příjmů právnických osob, 1122 Daň z příjmů právnických osob za obce.

Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků

Položka 1111	2004	2005	2006	2007	2008
Schválený rozpočet	1690,63	2003,12	1784,82	1923,35	1876,92
Rozpočet po změnách	1978,25	1576,93	1784,82	1923,35	1876,92
Výsledek od počátku roku	1922,53	1836,24	1837,48	2060,67	1945,13
Plnění v procentech	97,18	116,44	102,95	107,14	103,63

Tabulka 4.1 Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků v letech 2004 – 2008 [ARIS]

V tabulce č. 4.1 je vývoj daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků v období 2004 – 2008. Ve výsledku od počátku roku je daň v roce 2008 vyšší než v roce 2004, ale v roce 2005 – 2006 klesala, a v roce 2007 byla nejvyšší za celé uvedené období.

Graf 4.1 Vývoj daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků v letech 2004 – 2008

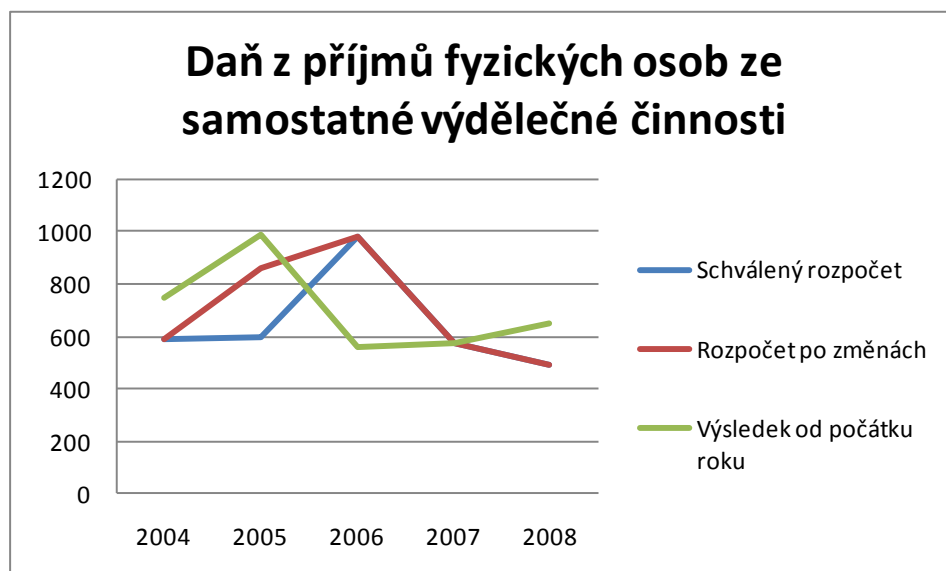
V grafu č. 4.1 je spojnice výsledku od počátku roku nejvyšší v roce 2007, v roce 2005 je nejvyšší spojnice schválený rozpočet.

Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti

Položka 1112	2004	2005	2006	2007	2008
Schválený rozpočet	589,27	596,68	978,08	574,14	494,50
Rozpočet po změnách	589,27	863,05	978,08	574,14	494,50
Výsledek od počátku roku	748,30	989,68	560,43	570,29	651,85
Plnění v procentech	126,99	114,67	57,30	99,33	131,82

Tabulka 4.2 Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti v letech 2004 – 2008 [ARIS]

V tabulce č. 4.2 je vývoj daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti. Ve výsledku od počátku roku je nejvyšší v roce 2005 a nejnižší v roce 2006. Daň je v roce 2008 nižší než v roce 2004.

Graf 4.2 Vývoj daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti v letech 2004 – 2008

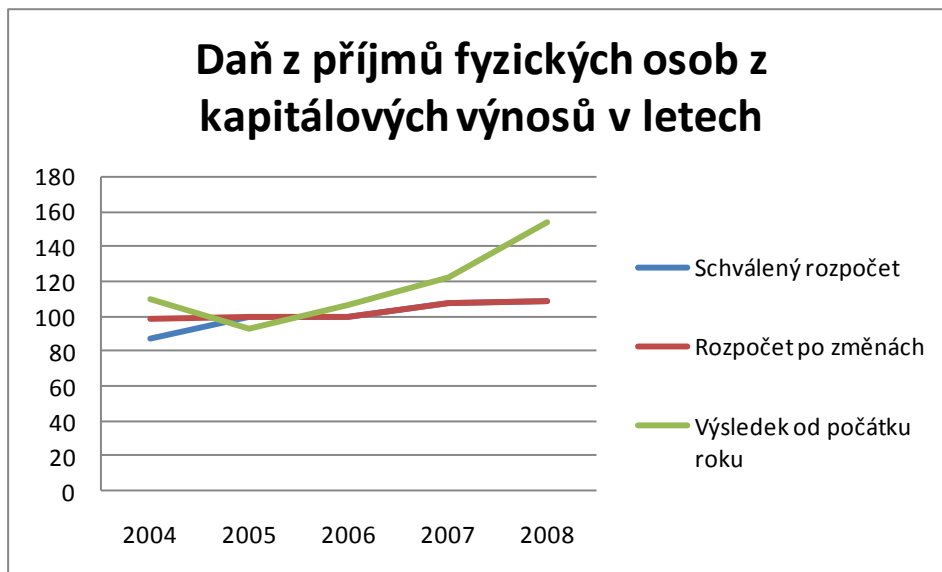
V grafu č. 4.2 spojnice výsledek od počátku je nejvyšší v roce 2005 a nejnižší v roce 2006. Od tohoto roku mírně stoupá.

Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů

Položka 1113	2004	2005	2006	2007	2008
Schválený rozpočet	87,69	99,45	99,95	107,65	108,28
Rozpočet po změnách	98,21	99,45	99,95	107,65	108,28
Výsledek od počátku roku	110,33	93,11	106,57	122,25	154,15
Plnění v procentech	112,34	93,63	106,62	113,56	142,36

Tabulka 4.3 Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů v letech 2004 – 2008 [ARIS]

V tabulce č. 4.3 je vývoj daně z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů. Ve výsledku od počátku roku je daň v roce 2008 nejvyšší. Nejnížší je v roce 2005.

Graf 4.3 Vývoj daně z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů v letech 2004 – 2008

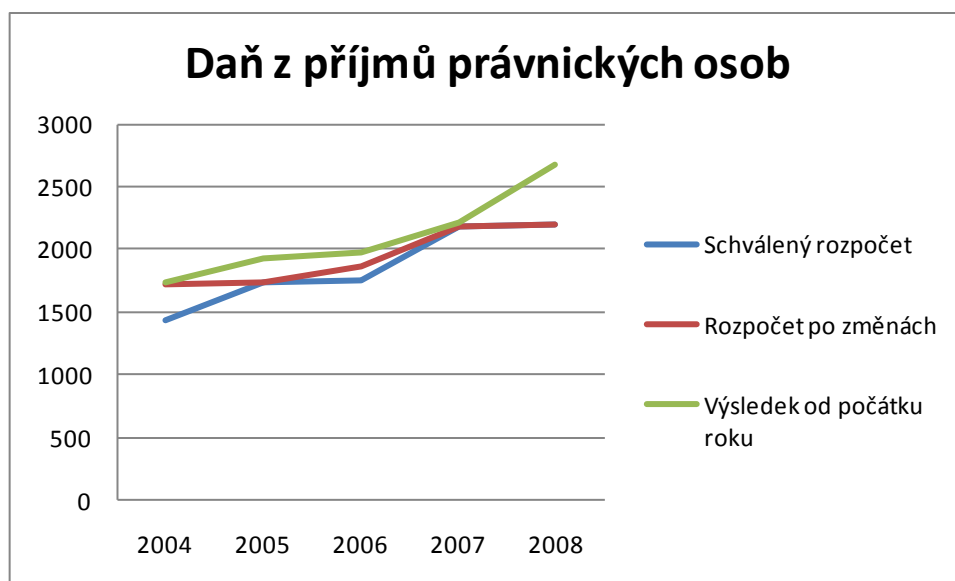
V grafu č. 4.3 spojnice výsledek od počátku roku od roku 2005 stoupá.

Daň z příjmů právnických osob

Položka 1121	2004	2005	2006	2007	2008
Schválený rozpočet	1438,09	1740,30	1749,13	2188,89	2201,77
Rozpočet po změnách	1718,70	1740,30	1870,49	2188,89	2201,77
Výsledek od počátku roku	1731,32	1921,76	1973,54	2219,87	2676,28
Plnění v procentech	100,73	110,43	105,51	101,42	121,55

Tabulka 4.4 Daň z příjmů právnických osob v letech 2004 – 2008 [ARIS]

V tabulce č. 4.4 je vývoj daně z příjmů právnických osob v uvedeném období. Daň ve výsledku od počátku roku se zvyšuje, nejvyšší je v roce 2008.

Graf 4.4 Vývoj daně z příjmů právnických osob v letech 2004 – 2008

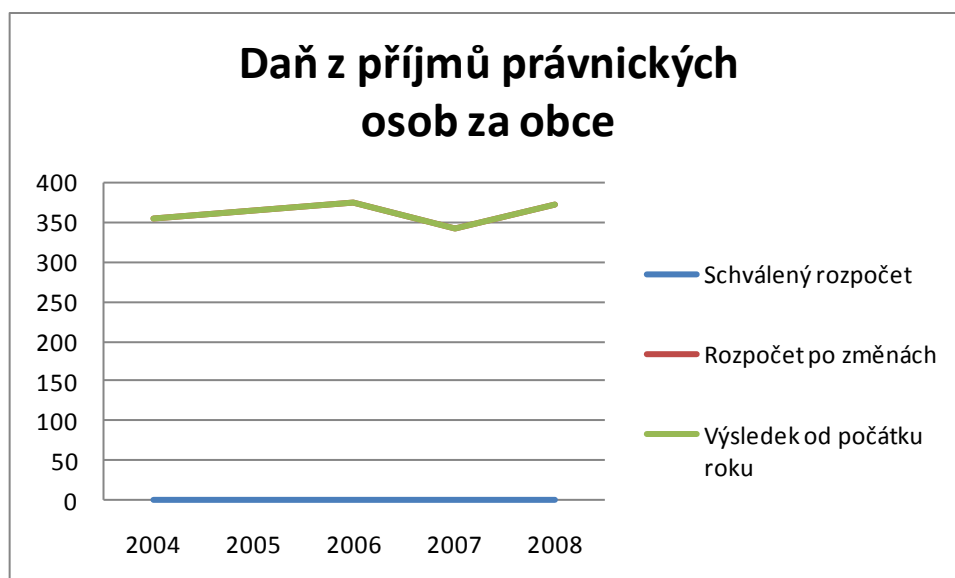
V grafu č. 4.4 se spojnice výsledek od počátku roku zvyšuje a v roce 2008 je nejvyšší v uvedeném období.

Daň z příjmů právnických osob za obce.

Položka 1122	2004	2005	2006	2007	2008
Schválený rozpočet	0	0	0	0	0
Rozpočet po změnách	354,68	364,90	374,38	340,78	371,52
Výsledek od počátku roku	354,68	364,91	374,40	340,79	371,53
Plnění v procentech	100	100	100,01	100	100

Tabulka 4.5 Daň z příjmů právnických osob za obce v letech 2004 – 2008 [ARIS]

V tabulce č. 4.5 je vývoj daně z příjmů právnických osob za obce v uvedeném období. Daň je ve výsledku od počátku roku v roce 2006 nejvyšší a v roce 2007 nejnižší. V roce 2008 je vyšší než v roce 2004.

Graf 4.5 Vývoj daně z příjmů právnických osob za obce v letech 2004 – 2008

V grafu č. 4.4 je spojnice výsledek od počátku roku totožná se spojnicí rozpočet po změnách. Nejvyšší je v roce 2006 a nejnižší v roce 2007.

4.2. Daně ze zboží a služeb v tuzemsku

Daně ze zboží a služeb je seskupení položek 12. V tomto seskupení je položka daň z přidané hodnoty.

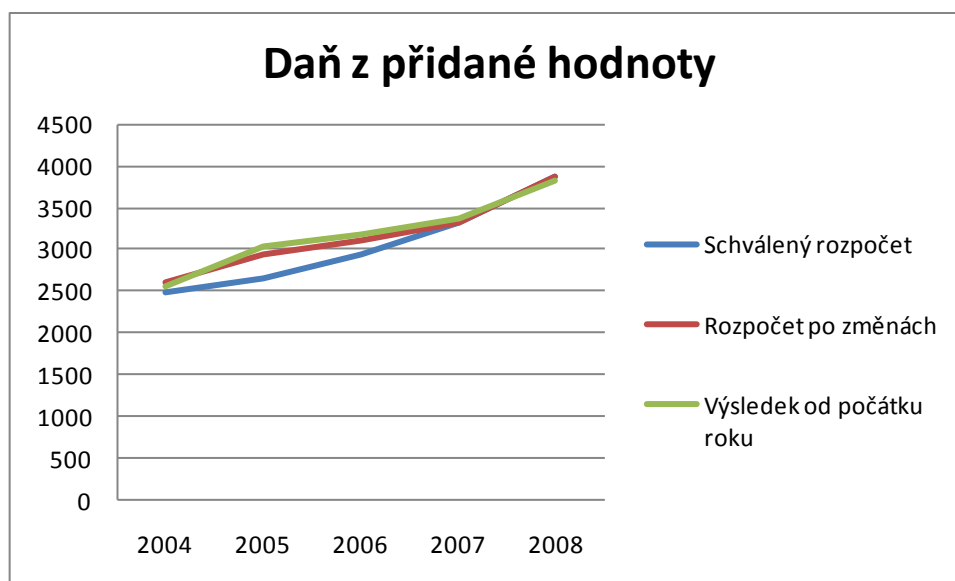
V rozpočtech města je v období 2004 – 2008 tato položka: 1211 Daň z přidané hodnoty.

Daň z přidané hodnoty.

Položka 1211	2004	2005	2006	2007	2008
Schválený rozpočet	2483,34	2645,97	2944,96	3319,22	3862,12
Rozpočet po změnách	2613,36	2930,1	3105,59	3319,22	3862,12
Výsledek od počátku roku	2550,87	3025,22	3185,84	3362,58	3829,62
Plnění v procentech	97,61	103,25	102,58	101,31	99,16

Tabulka 4.6 Daň z přidané hodnoty v letech 2004 – 2008 [ARIS]

V tabulce č. 4.6 je vývoj daně z přidané hodnoty v uvedeném období. Daň od roku 2004 ve výsledku od počátku roku roste. Nejnižší je v roce 2004 a nejvyšší je v roce 2008.

Graf 4.6 Vývoj daně z přidané hodnoty v letech 2004 – 2008

V grafu č. 4.6 je spojnice výsledek od počátku roku nejvyšší v roce 2008 a nejnižší v roce 2004.

4.3. Daně a poplatky z vybraných činností a služeb

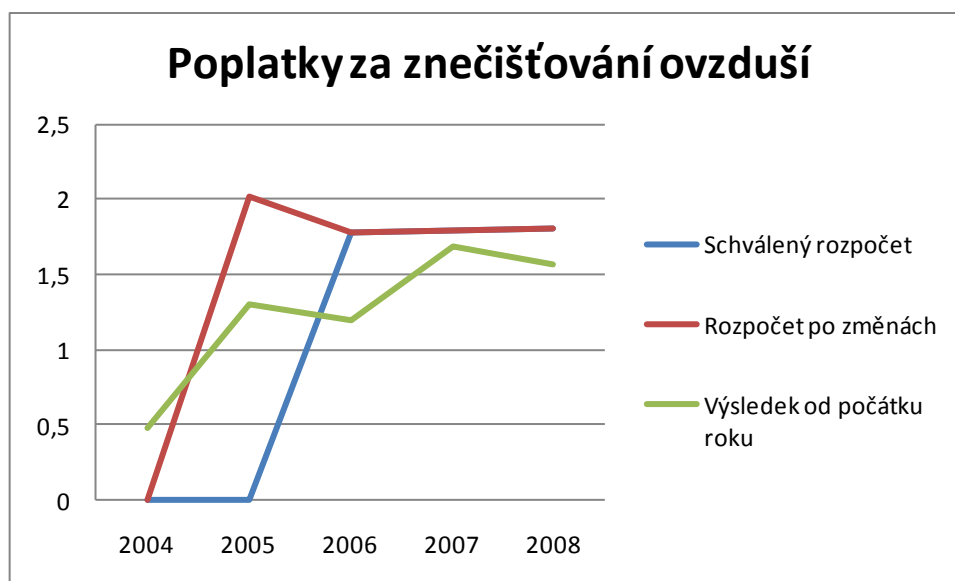
V rozpočtech města jsou v období 2004 - 2008 tyto položky: 1332 Poplatky za znečišťování ovzduší, 1334 Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu, 1337 Poplatek za likvidaci komunálního odpadu, 1341 Poplatek ze psů, 1343 Poplatek za užívání veřejného prostranství, 1344 Poplatek ze vstupného, 1345 Poplatek z ubytovací kapacity, 1346 Poplatek za povolení k vjezdu do vybraných míst, 1347 Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj, 1351 Odvod výtěžku z provozování loterií, 1353 Příjmy za zkoušky z odborné způsobilosti od žadatelů o řidičské oprávnění, 1361 Správní poplatky.

Poplatky za znečišťování ovzduší.

Položka 1332	2004	2005	2006	2007	2008
Schválený rozpočet	0	0	1,78	1,79	1,80
Rozpočet po změnách	0	2,02	1,78	1,79	1,80
Výsledek od počátku roku	0,48	1,30	1,19	1,68	1,57
Plnění v procentech	0	64,35	66,85	93,85	87,22

Tabulka 4.7 Poplatky za znečišťování ovzduší 2004 – 2008 [ARIS]

V tabulce č. 4.7 je vývoj poplatků za znečišťování ovzduší. Ve výsledku od počátku roku je hodnota v roce 2008 nejvyšší a v roce 2004 je nejnižší.

Graf 4.7 Vývoj poplatků za znečišťování ovzduší v letech 2004 – 2008

V grafu č. 4.7 je spojnice výsledek od počátku roku v letech 2005 – 2008 nižší než spojnice rozpočet po změnách.

Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu.

Položka 1334	2004	2005	2006	2007	2008
Schválený rozpočet	0	0	0,71	0,72	0,72
Rozpočet po změnách	0	0,89	0,71	0,72	0,72
Výsledek od počátku roku	7,55	0,93	2,53	1,34	0,21
Plnění v procentech	0	104,49	356,34	186,11	29,17

Tabulka 4.8 Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu v letech 2004 – 2008 [ARIS]

V tabulce č. 4.8 je vývoj odvodů za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu. Nejvyšší hodnota je ve výsledku od počátku roku v roce 2004 a nejnižší je v roce 2008.

Graf 4.8 Vývoj odvodů za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu v letech 2004 – 2008

V grafu č. 4.8 je spojnice výsledek od počátku roku nejvyšší v roce 2004. V roce 2006 je vyšší než v roce 2005. Od roku 2006 klesá a v roce 2008 je nejnižší.

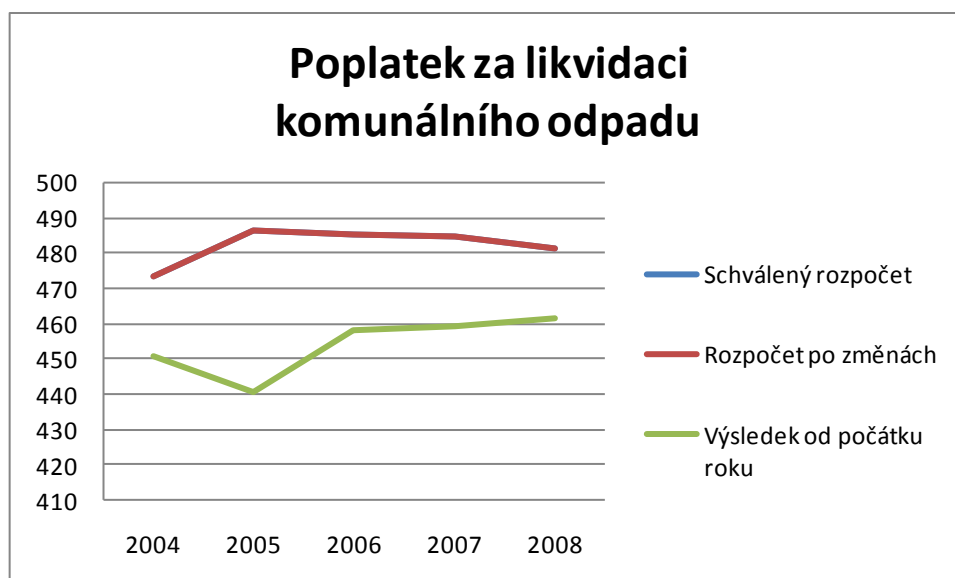
Poplatek za likvidaci komunálního odpadu.

Položka 1337	2004	2005	2006	2007	2008
Schválený rozpočet	473,52	486,57	485,47	484,86	481,03
Rozpočet po změnách	473,52	486,57	485,47	484,86	481,03
Výsledek od počátku roku	450,91	440,83	458,33	459,16	461,55
Plnění v procentech	95,23	90,6	94,41	94,7	95,95

Tabulka 4.9 Poplatek za likvidaci komunálního odpadu v letech 2004 – 2008 [ARIS]

V tabulce č. 4.9 je vývoj poplatku za likvidaci komunálního odpadu v uvedeném období. Nejvyšší hodnota je v roce 2008 a nejnižší v roce 2004 ve výsledku od počátku roku.

Sazba poplatku na poplatníka činí 492 Kč.

Graf 4.9 Vývoj poplatků za likvidaci komunálního odpadu v letech 2004 – 2008

V grafu č. 4.9 je spojnice schváleného rozpočtu totožná se spojnicí rozpočet po změnách. Spojnice výsledek od počátku roku je nižší než spojnice schválený rozpočet a rozpočet po změnách.

Poplatek ze psů.

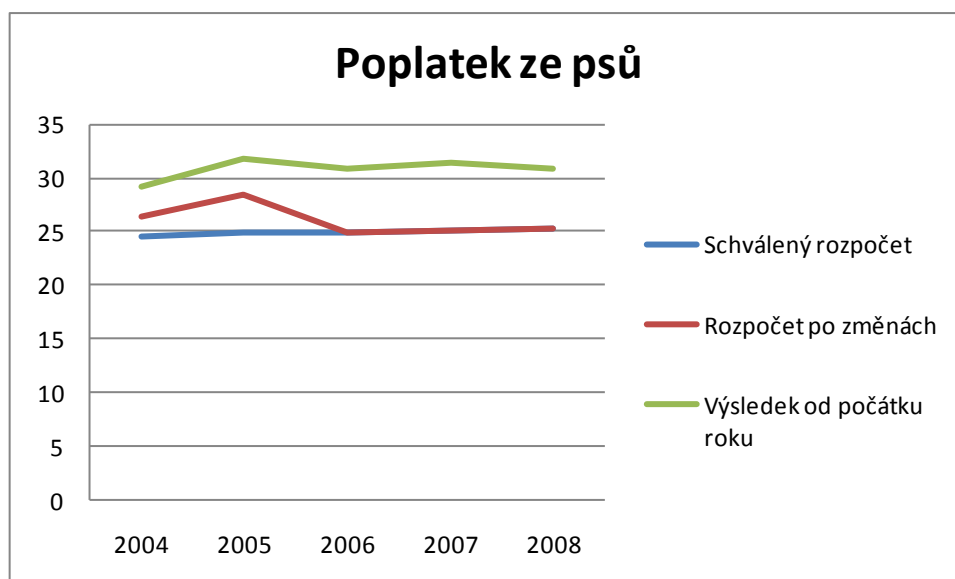
Položka 1341	2004	2005	2006	2007	2008
Schválený rozpočet	24,55	24,86	24,99	25,12	25,27
Rozpočet po změnách	26,31	28,41	24,99	25,12	25,27
Výsledek od počátku roku	29,11	31,83	30,88	31,39	30,76
Plnění v procentech	110,65	112,03	123,57	124,96	121,76

Tabulka 4.10 Poplatek ze psů v letech 2004 – 2008 [ARIS]

V tabulce č. 4.10 je vývoj poplatku ze psů v uvedeném období. Nejvyšší hodnota ve výsledku od počátku roku je v roce 2005 a nejnižší je v roce 2004.

Sazby poplatků činí ročně:

- a) za psa chovaného v rodinném domku 500,- Kč
- u druhého psa 750,- Kč
 - u třetího a každého dalšího psa 1 000,- Kč
- b) psa chovaného v ostatních domech 1 000,- Kč
- u druhého psa 1 500,- Kč
 - třetího a každého dalšího psa 2 000,- Kč
- c) za psa, jehož vlastníkem je poživatel invalidního, starobního vdovského nebo vdoveckého důchodu, který je jeho jediným zdrojem příjmu, anebo poživatel sirotčího důchodu 200,- Kč
- u každého dalšího psa 300,- Kč

Graf 4.10 Vývoj poplatků ze psů v letech 2004 – 2008

V grafu č. 4.10 je spojnice výsledek od počátku roku vyšší než spojnice schválený rozpočet a rozpočet po změnách. Spojnice výsledek od počátku roku je nejvyšší v roce 2005 a nejnižší v roce 2004.

Poplatek za užívání veřejného prostranství.

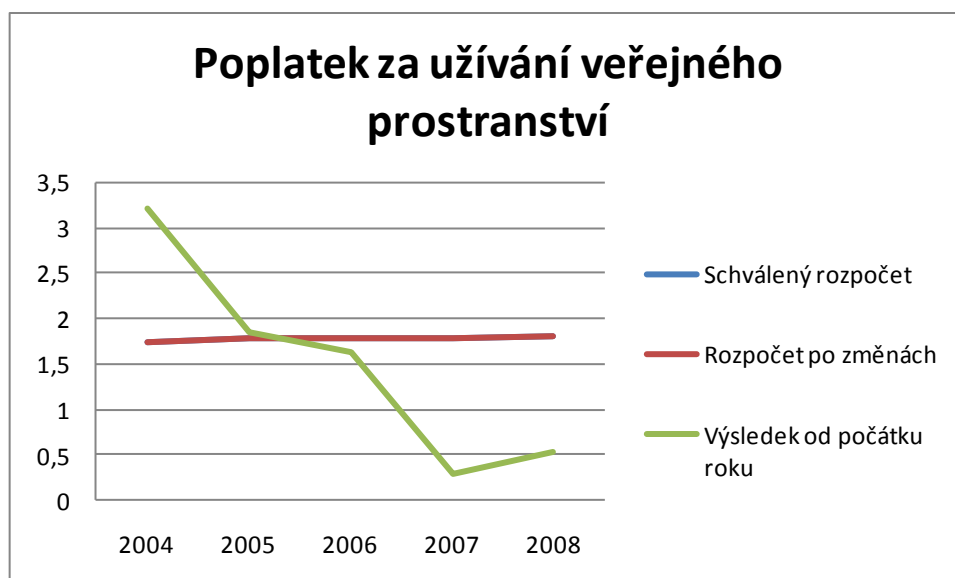
Položka 1343	2004	2005	2006	2007	2008
Schválený rozpočet	1,75	1,78	1,78	1,79	1,80
Rozpočet po změnách	1,75	1,78	1,78	1,79	1,80
Výsledek od počátku roku	3,21	1,84	1,64	0,30	0,53
Plnění v procentech	183,43	103,37	92,13	16,76	29,44

Tabulka 4.11 Poplatek za užívání veřejného prostranství v letech 2004 – 2008 [ARIS]

V tabulce č. 4.11 je vývoj poplatku za užívání veřejného prostranství v uvedeném období. Nejvyšší hodnota ve výsledku od počátku roku je v roce 2004 a nejnižší je v roce 2007. V roce 2008 je nižší než v roce 2005 a 2006.

Sazby poplatků

1. Při zvláštním užívání veřejného prostranství, kterým se rozumí umístění zařízení sloužících k poskytování služeb a umístění prodejních nebo reklamních zařízení při akcích pořádaných městem Šumperk maximálně ve výši:
Poplatek za 1 den 1 m² 100,- Kč
2. Za odstavení vozidla trvale technicky nezpůsobilého k provozu na veřejném prostranství:
Poplatek za 1 den 1 m² 10,- Kč
3. Za vyhrazení trvalého parkovacího místa pro vozidlo o maximální přípustné hmotnosti nepřevyšující 3 500 kg:
Poplatek za 1 měsíc 1 místo 1200,- Kč

Graf 4.11 Vývoj poplatků za užívání veřejného prostranství v letech 2004 – 2008

V grafu č. 4.11 spojnice výsledek od počátku roku je nejvyšší v roce 2004 a klesá až do roku 2007. Od roku 2008 je mírný růst. Spojnice schválený rozpočet a rozpočet po změnách se překrývají.

Poplatek ze vstupného

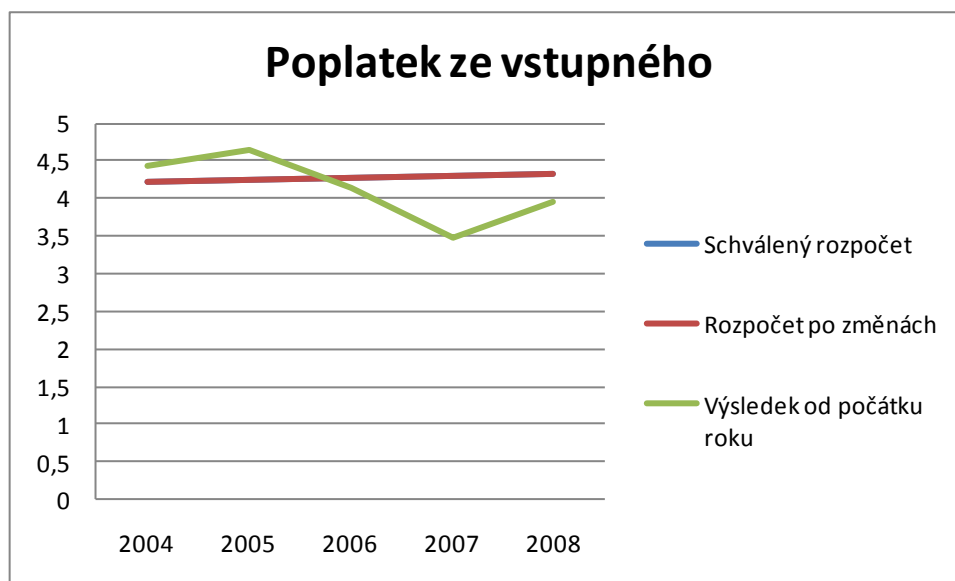
Položka 1344	2004	2005	2006	2007	2008
Schválený rozpočet	4,21	4,26	4,28	4,31	4,33
Rozpočet po změnách	4,21	4,26	4,28	4,31	4,33
Výsledek od počátku roku	4,44	4,65	4,15	3,49	3,95
Plnění v procentech	105,46	109,15	96,96	80,97	91,22

Tabulka 4.12 Poplatek ze vstupného v letech 2004 – 2008 [ARIS]

V tabulce č. 4.12 je vývoj poplatku ze vstupného. Nejnižší hodnota je v roce 2007 ve výsledku od počátku roku a nejvyšší je v roce 2005. V roce 2008 je nižší než v roce 2004.

Sazby poplatku

1. Sazba poplatku se stanoví z úhrnné částky vstupného za skutečně prodané vstupenky, a to:
 - a) z diskoték činí 15 %,
 - b) z plesů a akcí obdobného charakteru činí 10 %,
 - c) z prodejních akcí, burz a akcí obdobného charakteru činí 20 %,
 - d) u smíšených akcí se při výpočtu vychází vždy ze sazby, která je vyšší.

Graf 4.12 Vývoj poplatků ze vstupného v letech 2004 – 2008

V grafu č. 4.12 je spojnice výsledek od počátku roku nejvyšší v roce 2005. V roce 2007 je nejnižší a v roce 2008 je mírný nárůst.

Poplatek z ubytovací kapacity

Položka 1345	2004	2005	2006	2007	2008
Schválený rozpočet	0	0	0	0	0
Rozpočet po změnách	0,39	0	0	0	0
Výsledek od počátku roku	0,38	0	0	0	0
Plnění v procentech	97,44	0	0	0	0

Tabulka 4.13 Poplatek z ubytovací kapacity v letech 2004 – 2008 [ARIS]

V tabulce č. 4.13 je uveden poplatek z ubytovací kapacity v roce 2004. V následujících letech poplatek nebyl uveden v rozpočtech města.

Poplatek za povolení k vjezdu do vybraných míst.

Položka 1346	2004	2005	2006	2007	2008
Schválený rozpočet	2,81	2,84	2,86	5,38	5,41
Rozpočet po změnách	2,81	2,84	2,86	5,38	5,41
Výsledek od počátku roku	3,30	4,71	5,70	6,61	8,28
Plnění v procentech	117,44	165,85	199,30	122,86	153,05

Tabulka 4.14 Poplatek za povolení k vjezdu do vybraných míst v letech 2004 – 2008 [ARIS]

V tabulce č. 4.14 je vývoj poplatku za povolení k vjezdu do vybraných míst v uvedeném období. Nejnižší hodnota ve výsledku od počátku roku je v roce 2004 a nejvyšší je v roce 2008.

Sazby poplatků

1. Při zvláštním užívání veřejného prostranství, kterým se rozumí umístění zařízení sloužících k poskytování služeb a umístění prodejních nebo reklamních zařízení při akcích pořádaných městem Šumperk maximálně ve výši:

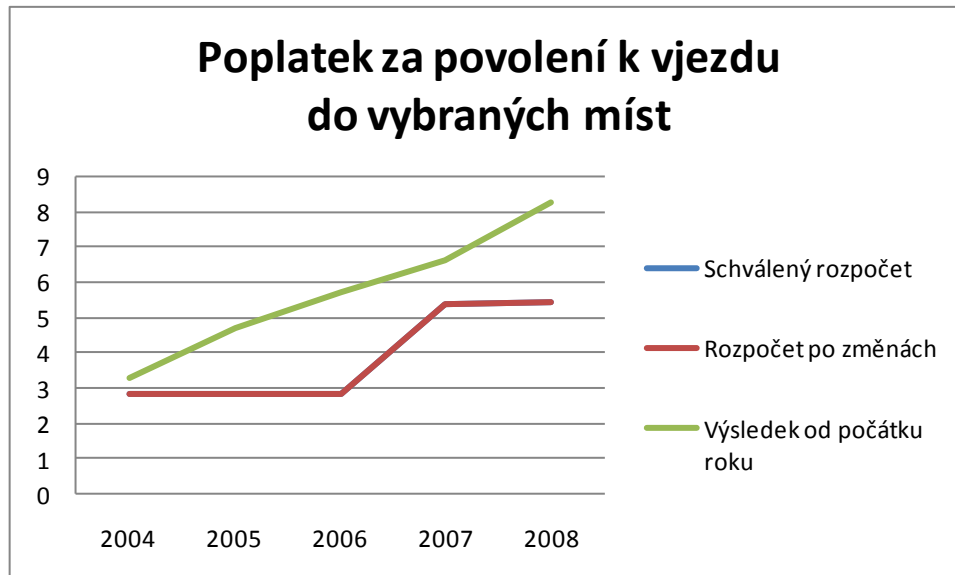
Poplatek za 1 den 1 m² 100,- Kč

2. Za odstavení vozidla trvale technicky nezpůsobilého k provozu na veřejném prostranství:

Poplatek za 1 den 1 m² 10,- Kč

3. Za vyhrazení trvalého parkovacího místa pro vozidlo o maximální přípustné hmotnosti nepřevyšující 3 500 kg:

Poplatek za 1 měsíc 1 místo 1200,- Kč

Graf 4.13 Vývoj poplatků za povolení k vjezdu do vybraných míst v letech 2004 – 2008

V grafu č. 4.13 je spojnice výsledek od počátku roku nejnižší v roce 2004 a nejvyšší je v roce 2008. Spojnice schválený rozpočet a rozpočet po změnách jsou totožné a jsou nižší než spojnice výsledek od počátku roku.

Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj.

Položka 1347	2004	2005	2006	2007	2008
Schválený rozpočet	105,23	106,55	107,09	107,65	108,28
Rozpočet po změnách	105,23	106,55	107,09	107,65	108,28
Výsledek od počátku roku	120,31	114,01	120,42	138,01	137,21
Plnění v procentech	114,33	107	112,45	128,20	126,71

Tabulka 4.15 Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj v letech 2004 – 2008 [ARIS]

V tabulce č. 4.15 je vývoj poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj v uvedeném období. Nejvyšší hodnota ve výsledku od počátku roku je v roce 2007 a nejnižší je v roce 2005.

Sazba poplatku

1. Sazba poplatku za každý VHP činí :
na 3 měsíce 5.000,- Kč/VHP
na 6 měsíců 10.000,- Kč/VHP
na 12 měsíců 20.000,- Kč/VHP

Graf 4.14 Vývoj poplatků za provozovaný výherní hrací přístroj v letech 2004 – 2008

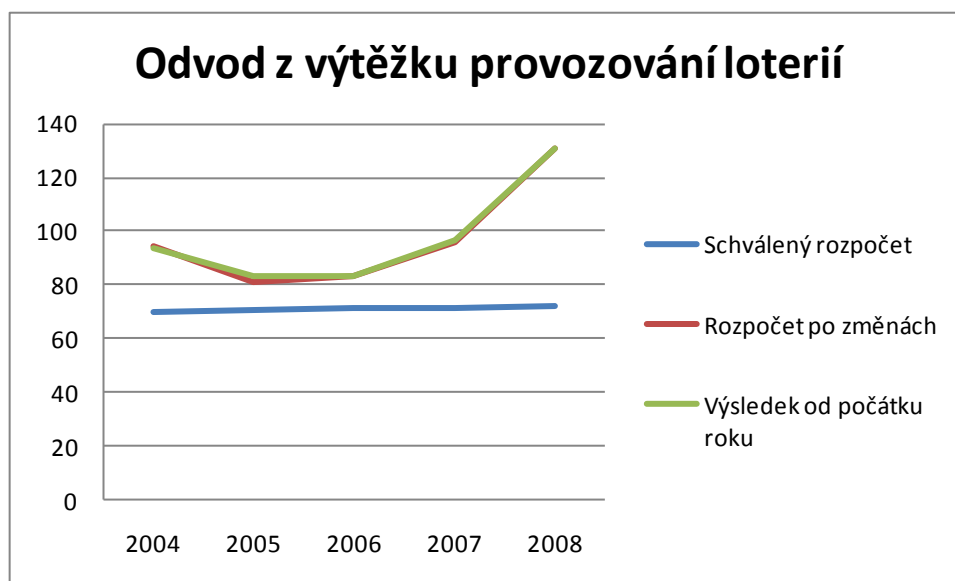
V grafu č. 4.14 je spojnice výsledek od počátku roku nejvyšší v roce 2007 a nejnižší v roce 2005. Spojnice schválený rozpočet a rozpočet po změnách jsou totožné a jsou nižší než spojnice výsledek od počátku roku.

Odvod výtěžku z provozování loterií.

Položka 1351	2004	2005	2006	2007	2008
Schválený rozpočet	70,15	71,03	71,39	71,77	72,19
Rozpočet po změnách	94,11	80,91	82,92	96,27	130,77
Výsledek od počátku roku	94,05	83,00	82,92	96,29	130,77
Plnění v procentech	99,94	102,58	100	100,01	100

Tabulka 4.16 Odvod výtěžku z provozování loterií v letech 2004 – 2008 [ARIS]

V tabulce č. 4.16 je vývoj odvodu výtěžku z provozování loterií v uvedeném období. Nejvyšší hodnota ve výsledku od počátku roku je v roce 2008 a nejnižší je v roce 2006.

Graf 4.15 Vývoj odvodů výtěžku z provozování loterií v letech 2004 – 2008

V grafu č. 4.15 je spojnice výsledek od počátku roku skoro totožná se spojnicí rozpočet po změnách. Nejnižší je v roce 2005 a od tohoto roku průběžně roste. Spojnice schválený rozpočet je nižší než obě výše uvedené spojnice.

Příjmy za zkoušky z odborné způsobilosti od žadatelů o řidičské oprávnění.

Položka 1353	2004	2005	2006	2007	2008
Schválený rozpočet	0	0	0	0	0
Rozpočet po změnách	0	0	0	21,53	43,31
Výsledek od počátku roku	0	0	0	43,95	50,52
Plnění v procentech	0	0	0	204,13	116,65

Tabulka 4.17 Příjmy za zkoušky z odborné způsobilosti od žadatelů o řidičské oprávnění v letech 2004 – 2008 [ARIS]

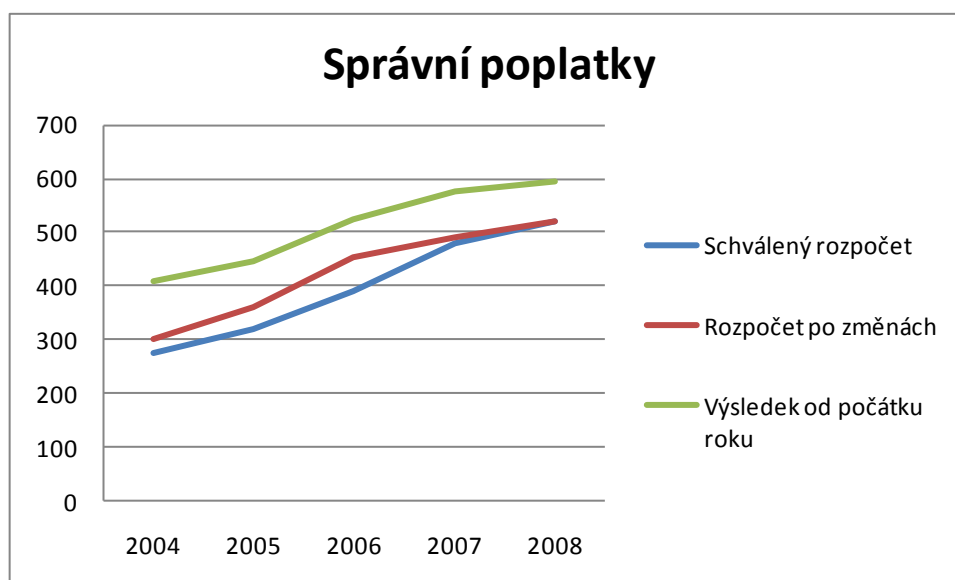
V tabulce č. 4.17 je vývoj příjmů za zkoušky z odborné způsobilosti od žadatelů o řidičské oprávnění. V období 2004 – 2006 nebyly tyto příjmy uvedeny v rozpočtech města. Od roku 2007 ve výsledku od počátku roku se zvyšují.

Správní poplatky.

Položka 1361	2004	2005	2006	2007	2008
Schválený rozpočet	277,10	319,65	391,95	480,08	521,35
Rozpočet po změnách	301,65	361,34	452,38	490,85	521,46
Výsledek od počátku roku	407,34	444,73	524,57	574,82	593,00
Plnění v procentech	135,04	123,08	115,96	117,11	113,72

Tabulka 4.18 Správní poplatky v letech 2004 – 2008 [ARIS]

V tabulce č. 4.18 je vývoj správních poplatků v uvedeném období. Hodnoty od roku 2004 rostou ve výsledku od počátku roku. Nejnižší hodnota je v roce 2004 a nejvyšší je v roce 2008.

Graf 4.16 Vývoj správních poplatků v letech 2004 – 2008

V grafu č. 4.16 je spojnice výsledek od počátku roku rostoucí. Nejnížší je v roce 2004 a nejvyšší v roce 2008.

4.4. Majetkové daně

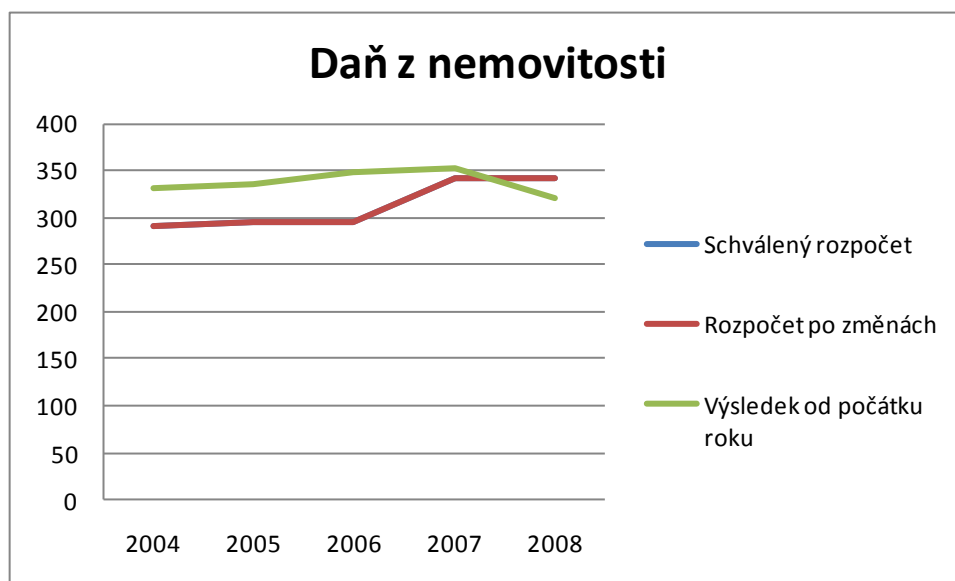
V rozpočtech města je v období 2004 – 2008 tato položka: 1511 Daň z nemovitosti.

Daň z nemovitosti

Položka 1511	2004	2005	2006	2007	2008
Schválený rozpočet	291,12	294,79	296,28	340,89	342,90
Rozpočet po změnách	291,12	294,79	296,28	340,89	342,90
Výsledek od počátku roku	332,28	335,01	348,03	353,00	320,28
Plnění v procentech	114,14	113,65	117,47	103,55	93,40

Tabulka 4.19 Daň z nemovitosti v letech 2004 – 2008 [ARIS]

V tabulce č. 4.19 je vývoj daně z nemovitosti. Daň ve výsledku od počátku roku je od roku 2004 rostoucí až do roku 2007. V roce 2008 klesla a je nižší než v roce 2004.

Graf 4.17 Vývoj daně z nemovitosti v letech 2004 – 2008

V grafu č. 4.17 je spojnice výsledek od počátku roku nejnižší za celé období. Spojnice schválený rozpočet a rozpočet po změnách je totožná.

4.5. Ostatní daňové příjmy

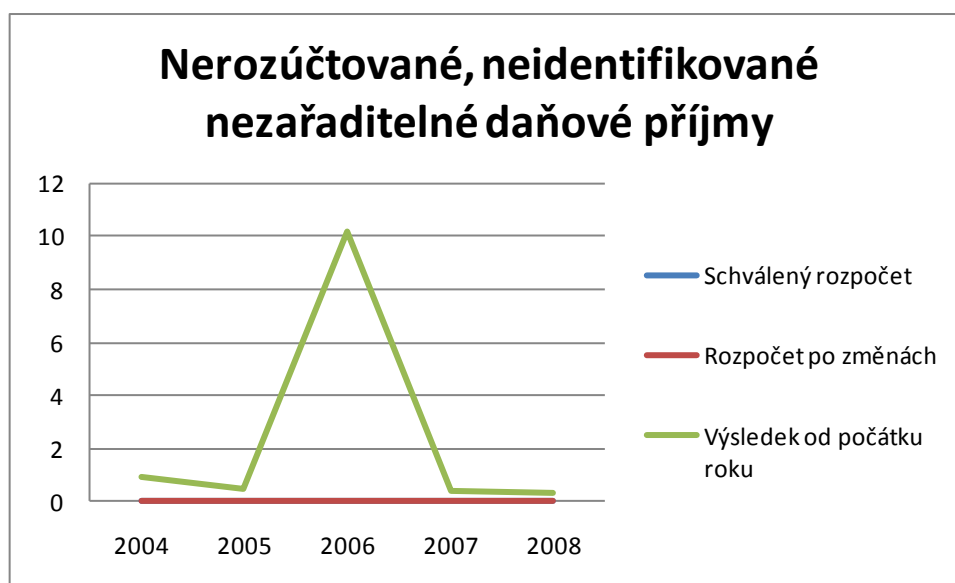
V rozpočtech města je v období 2004 – 2008 tato položka: 1701 Nerozúčtované, neidentifikované a nezařaditelné daňové příjmy.

Nerozúčtované, neidentifikované a nezařaditelné daňové příjmy

Položka 1701	2004	2005	2006	2007	2008
Schválený rozpočet	0	0	0	0	0
Rozpočet po změnách	0	0	0	0	0
Výsledek od počátku roku	0,91	0,49	10,21	0,42	0,32
Plnění v procentech	0	0	0	0	0

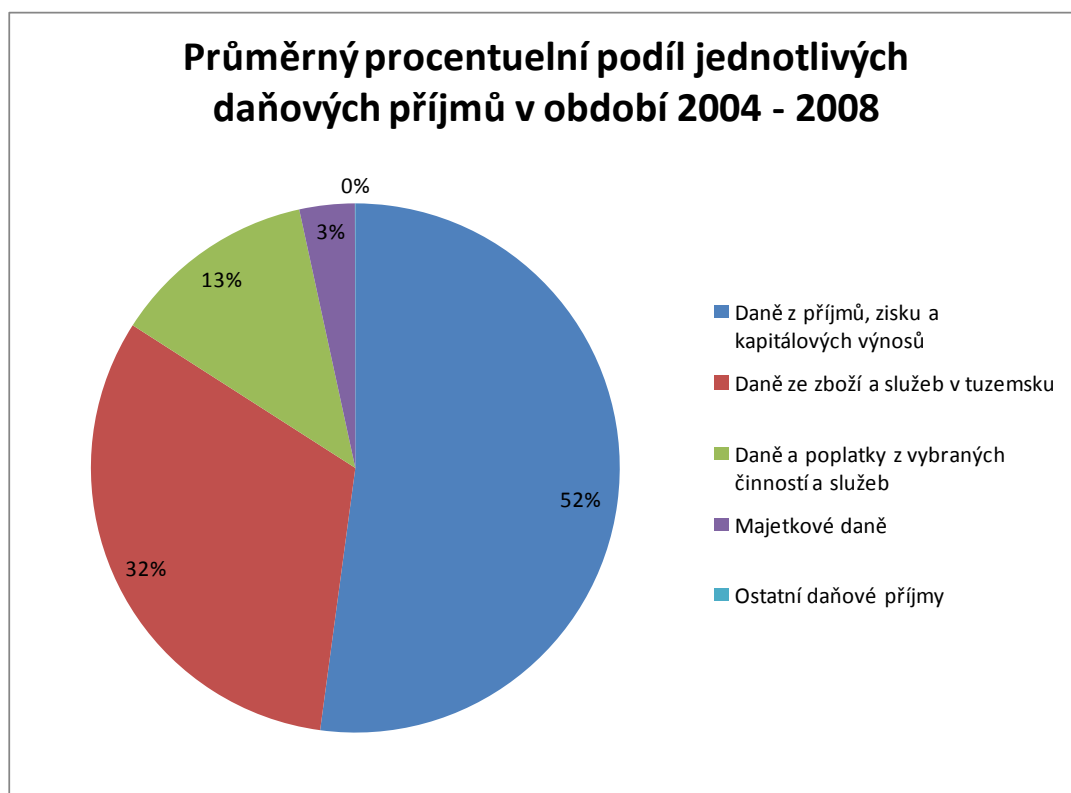
Tabulka 4.20 Nerozúčtované, neidentifikované a nezařaditelné daňové příjmy v letech 2004 – 2008 [ARIS]

V tabulce č. 4.20 je nejvyšší hodnota ve výsledku od počátku roku v roce 2006 a nejnižší hodnota je v roce 2008, která je nižší než hodnota v roce 2004.

Graf 4.18 Vývoj nerozúčtovaných, neidentifikovaných a nezařaditelných daňových příjmů v letech 2004 – 2008

V grafu č. 4.18 spojnice ve výsledku od počátku roku do roku 2005 klesající, v roce 2006 je rostoucí a v roce 2008 je klesající. Spojnice schválený rozpočet a rozpočet po změnách jsou v grafu totožné.

Graf 4.19 Průměrný procentuelní podíl jednotlivých daňových příjmů v období 2004 – 2008 [ARIS]

V grafu č. 4.19 je zobrazen průměrný procentuelní podíl jednotlivých daňových příjmů v období 2004 – 2008. Největší část 52 % připadá na daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů. Druhá velká část 32 % jsou daně za zboží a služeb v tuzemsku a třetí větší část 13 % jsou daně a poplatky z vybraných činností a služeb. Majetkové daně jsou 3 % a ostatní daňové příjmy mají 0 %.

Daňové příjmy zahrnují příjmy z daní a příjmy z poplatků. Jednotlivé položky daní a položky poplatků daně jsou uvedeny v tabulce, přepočteny na jednoho obyvatele a po konsolidaci. Daňové příjmy jsou rozděleny do seskupení položek 11 Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů, kde je daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů, daň z příjmů právnických osob a daň z příjmů právnických osob za obce. Toto seskupení položek tvoří 52 % celkových daňových příjmů. Další seskupení 12 Daně ze zboží a služeb v tuzemsku, daň z přidané hodnoty, je 32 % celkových daňových příjmů. V seskupení 13 Daně a poplatky z vybraných činností a služeb jsou poplatky a odvody v oblasti životního prostředí, místní poplatky z vybraných činností a služeb, ostatní odvody z vybraných činností a služeb a správní poplatky tvoří 13 % celkových

daňových příjmů. Seskupení položek 15 Majetkové daně, kde je daň z nemovitosti, která tvoří třináct procent celkových daňových příjmů. Seskupení položek 17 Ostatní daňové příjmy, které zahrnují položku nerozúčtované, neidentifikované a nezařaditelné daňové příjmy tvoří 0 % celkových daňových příjmů.

5. ZÁVĚR

Cílem práce byla analýza příjmů a výdajů dle druhového třídění vybrané obce v období 2004 – 2008 a porovnání příjmů a výdajů s rokem 2009 hospodaření obce.

Pro tyto účely bylo zvoleno město Šumperk, které je územním samosprávným celkem v Olomouckém kraji, vykonává státní správu a je rozpočtovou organizací. Katastrální výměra je 2789,84 ha. Počet obyvatel ve městě je 27 754. Každoročně orgány města sestavují a schvalují, realizují, plní a kontrolují rozpočet.

Město Šumperk zřizuje příspěvkové organizace, pečuje o kulturní dědictví, zabezpečuje vzdělávání dětí i dospělých, umožňuje svými dotacemi sportovní vyžití dětí a mládeže.

V teoretické části práce je popsána obec jako základní jednotka územní samosprávy, její orgány a působnost obce. Navazuje hospodaření územního samosprávného celku, kde je popsán rozpočtový výhled, pomocný nástroj finančního plánování, a rozpočet, který je finančním plánem k financování činností územního samosprávného celku. Rozpočtový proces tzn. sestavení rozpočtu, schvalování rozpočtu, plnění rozpočtu a kontrola rozpočtu. Navazují změny rozpočtu územních samosprávných celků, které se provádějí rozpočtovými opatřeními. V závěrečném účtu se zhodnotí všechny údaje o plnění rozpočtu a další finanční operace včetně hospodaření s peněžními fondy v podrobném členění a obsahu.

Praktická část je rozdělena na dvě kapitoly. Analýza hospodaření a rozpočtový výhled obce a zhodnocení daňových příjmů obce. V kapitole Analýza hospodaření a rozpočtový výhled obce je popsána obecná charakteristika města Šumperk, demografický vývoj, orgány města a příspěvkové organizace zřízené městem. Navazuje přehled příjmů a výdajů v období 2004 – 2008, který je přepočítaný na jednoho obyvatele, uvedený v tisících Kč a po konsolidaci, kde jsou jednotlivé třídy dle druhového třídění zhodnoceny procentuelním podílem na celkových příjmech a výdajích. Největší část celkových příjmů jsou daňové příjmy 42,18 % - 55,21 %. Přijaté dotace tvoří 40,56 % - 52,62 % celkových příjmů. Nedaňové příjmy jsou 2,2 % - 6,79 % a kapitálové příjmy 0,04 % - 4,18 % celkových příjmů v uvedeném období. Běžné výdaje tvoří 70 % - 86 % celkových výdajů a kapitálové výdaje 14 % - 30 % celkových výdajů.

V meziročním srovnání ve sledovaném období celkové příjmy vzrostly o 4,31 tis. Kč a celkové výdaje vzrostly o 1,79 tis. Kč na jednoho obyvatele.

Mezi lety 2008 - 2009 je meziroční nárůst celkových příjmů 5,92 tis. Kč a meziroční nárůst celkových výdajů je 9,44 tis. Kč. Celkové příjmy vzrostly v období 2008 – 2009 více jak v období 2004 – 2008. A také celkové výdaje vzrostly v období 2008 – 2009 více jak v období 2004 – 2008.

V kapitole zhodnocení daňových příjmů obce jsou daňové příjmy druhově rozčleněny na položky za období 2004 – 2008. Každá položka daňových příjmů je zhodnocena ve schváleném rozpočtu, v rozpočtu po změnách a ve výsledku od počátku roku v uvedeném období. U každé hodnocené položky je graf, který ukazuje vývoj jednotlivé položky v rozpočtech města. Kapitola je ukončena grafem, který vyznačuje průměrný procentuelní podíl jednotlivých daňových příjmů v období 2004 – 2008. Největší část 52 % připadá na daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů. Druhá velká část 32 % jsou daně za zboží a služeb v tuzemsku a třetí větší část 13 % jsou daně a poplatky z vybraných činností a služeb. Majetkové daně jsou 3 % a ostatní daňové příjmy mají 0 %.

Analýza příjmů a výdajů vybraného města dle druhového třídění ukázala jako největší položku v daném období běžné výdaje, druhá a třetí největší položka jsou daňové příjmy a přijaté dotace. Menší položkou jsou kapitálové dotace a nejmenšími položkami v druhovém třídění příjmů a výdajů jsou nedaňové příjmy a kapitálové příjmy.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] BAKEŠ, M. A KOL.: *Finanční právo*. IV. Aktualizované vydání, C. H. Beck, Praha 2006
- [2] ČERVENKA, M.: *Soustava veřejných rozpočtů*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009. 205 s. ISBN 978-80-87212-11-0
- [3] JÍLEK, M.: *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. 1. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2008. 428 s. ISBN 978-80-7357-355-3
- [4] KYZLINK, V.: *Finance národních výborů a rozpočtových organizací*. VŠE Praha, SPN, Praha 1971
- [5] PEKOVÁ, J.: *Hospodaření obcí a rozpočet*. Kodex Bohemia, Praha 1997
- [6] PETEROVÁ, H.: *Finanční hospodaření územních samosprávných celků a jeho přezkum*. 2. Doplněné vydání, Praha: Institut pro místní správu, 2008, 95 stran, ISBN 978-80-86976-13-6
- [7] PROVAZNÍKOVÁ, R.: *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. aktualizované a rozšířené vydání, Grada publishing, ISBN 978-80-247-2789-9
- [8] PAŘÍZKOVÁ, I.: *Finance územní samosprávy*. Masarykova univerzita, 2008, ISBN 978-80-210-4511-8
- [9] REKTOŘÍK, J. A KOL.: *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5
- [10] SCHNEIDEROVÁ, I.: *Rozpočtová skladba v roce 2008: rozpočtový proces a správa rozpočtu, návody, vzory, praktická řešení*. 1. vydání, nakladatelství REVOS-L, Rožďalovice 2008, ISBN 978-80-903160-7-20
- [11] *Ročenka města*. Vydalo město Šumperk, 2008
- [12] ARISwe – *Infomační systém ministerstva financí ČR*. [online] [citováno 15. 2. 2010]. Dostupný z WWW: <<http://www.info.mfcr.cz/aris/>>

SEZNAM ZKRATEK

ARIS	Automatizovaný rozpočtový informační systém
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
EU	Evropská unie
IČ	Identifikační číslo (ekonomického subjektu)
KDU-ČSL	Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
MěDDM	Městský dům dětí a mládeže
MŠ	Mateřská škola
ODS	Občanská demokratická strana
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
VHP	Výherní hrací přístroj
ZŠ	Základní škola

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. - autorský zákon, zejména § 35 - užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Šumperku dne

.....

Vladimíra Zavadilová

Adresa trvalého pobytu studenta:

Dolní Studénky 135, 788 20 Dolní Studénky

SEZNAM PŘÍLOH

1. Abstrakt
2. Jmenovité položky daňových příjmů
3. Seznam tabulek a grafů

ABSTRAKT

Příloha 1

VŠB – Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta, Katedra veřejné ekonomiky
Jméno a příjmení autora: Vladimíra Zavadilová
Název bakalářské práce: Vývoj daňových příjmů obce

Klíčová slova: obce, rozpočet obce, sestavování rozpočtu, plnění rozpočtu, rozpočtová pravidla, rozpočtová skladba, příjmy obce, výdaje obce

Abstrakt: Bakalářská práce vysvětluje vznik a podstatu rozpočtu jako hlavní nástroj hospodaření obce. Vymezuje a charakterizuje základní druhy příjmů a výdajů rozpočtu obce. Hodnotí hospodaření obce v průběhu let 2004 – 2008 s výhledem do roku 2009. Analyzuje příjmy a výdaje rozpočtu obce v uvedeném období.

VŠB – Technical University of Ostrava, Faculty of Economics, Department of Public Economics
Name: Vladimíra Zavadilová
Title: Tax Revenue Development of the Municipality

Key words: municipalities, budget of the municipality, compilation of the budget, implementation of the budget, budget rules, budget composition, budget composition, income of the municipality, expenditure of the municipality

Abstract: Bachelor thesis explains the origin and the nature of the budget as the main tool of the municipality economy. It defines and describes basic types of income and expenditure budgets of municipality. It assesses the budget of the municipality during the years 2004 – 2008 with a view to 2009. Thesis analyzes income and expenditure budget of the municipality during that period.

- **11 Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů**
 - **111 Daně z příjmů fyzických osob,**
 - 1111 Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků,
 - 1112 Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti,
 - 1113 Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů,
 - **112 Daň z příjmů právnických osob,**
 - 1121 Daň z příjmů právnických osob,
 - 1122 Daň z příjmů právnických osob za obce,
- **12 Daně ze zboží a služeb v tuzemsku**
 - **121 Obecné daně ze zboží a služeb v tuzemsku,**
 - 1211 Daň z přidané hodnoty,
- **13 Daně a poplatky z vybraných činností a služeb**
 - **133 Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí,**
 - 1332 Poplatky za znečišťování ovzduší,
 - 1334 Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu,
 - 1335 Poplatky za odnětí pozemků plnění funkcí lesa,
 - 1337 Poplatek za likvidaci komunálního odpadu,
 - **134 Místní poplatky z vybraných činností a služeb,**
 - 1341 Poplatek ze psů,
 - 1343 Poplatek za užívání veřejného prostranství,
 - 1344 Poplatek ze vstupného,
 - 1345 Poplatek z ubytovací kapacity,
 - 1346 Poplatek za povolení k vjezdu do vybraných míst,
 - 1347 Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj,
 - **135 Ostatní odvody z vybraných činností a služeb,**
 - 1351 Odvod výtěžku z provozování loterií,
 - 1353 Příjmy za zkoušky z odborné způsobilosti od žadatelů o řidičské oprávnění,
 - **136 Správní poplatky,**
 - 1361 Správní poplatky,
- **15 Majetkové daně**
 - **151 Daně z majetku,**
 - 1511 Daň z nemovitosti,
- **17 Ostatní daňové příjmy**
 - **170 Ostatní daňové příjmy,**
 - 1701 Nerozúčtované, neidentifikované a nezařaditelné daňové příjmy.

Tabulky

Tabulka 3.1 Příspěvkové organizace zřizované městem Šumperk, zdroj: [Roč2008]	29
Tabulka 3.2 Demografický vývoj města Šumperk, zdroj: [Roč2008]	33
Tabulka 3.3 Příjmy za období 2004 – 2008 dle jednotlivých tříd [ARIS]	36
Tabulka 3.4 Výdaje v období 2004 – 2008 dle jednotlivých tříd [ARIS]	37
Tabulka 3.5 Příjmy za období 2004 – 2008 dle jednotlivých tříd [ARIS]	37
Tabulka 3.6 Výdaje za období 2004 – 2008 dle jednotlivých tříd [ARIS]	38
Tabulka 3.7 Příjmy 2008 – 2009 dle jednotlivých tříd [ARIS]	38
Tabulka 3.8 Výdaje za období 2008 – 2009 dle jednotlivých tříd [ARIS]	39
Tabulka 3.9 Příjmy za období 2008 – 2009 dle jednotlivých tříd [ARIS]	39
Tabulka 3.10 Výdaje za období 2008 – 2009 dne jednotlivých tříd [ARIS]	40
Tabulka 3.11 Příjmy dle druhového třídění rok 2010 (zdroj: město Šumperk)	41
Tabulka 3.12 Výdaje dle druhového třídění rok 2010 (zdroj: město Šumperk)	41
Tabulka 4.1 Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků v letech 2004 – 2008 [ARIS]	43
Tabulka 4.2 Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti v letech 2004 – 2008 [ARIS]	44
Tabulka 4.3 Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů v letech 2004 – 2008 [ARIS]	44
Tabulka 4.4 Daň z příjmů právnických osob v letech 2004 – 2008 [ARIS]	45
Tabulka 4.5 Daň z příjmů právnických osob za obce v letech 2004 – 2008 [ARIS]	46
Tabulka 4.6 Daň z přidané hodnoty v letech 2004 – 2008 [ARIS]	47
Tabulka 4.7 Poplatky za znečišťování ovzduší 2004 – 2008 [ARIS]	48
Tabulka 4.8 Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu v letech 2004 – 2008 [ARIS]	49
Tabulka 4.9 Poplatek za likvidaci komunálního odpadu v letech 2004 – 2008 [ARIS]	50
Tabulka 4.10 Poplatek ze psů v letech 2004 – 2008 [ARIS]	51
Tabulka 4.11 Poplatek za užívání veřejného prostranství v letech 2004 – 2008 [ARIS]	53
Tabulka 4.12 Poplatek ze vstupného v letech 2004 – 2008 [ARIS]	54
Tabulka 4.13 Poplatek z ubytovací kapacity v letech 2004 – 2008 [ARIS]	55
Tabulka 4.14 Poplatek za povolení k vjezdu do vybraných míst v letech 2004 – 2008 [ARIS]	55

Tabulka 4.15 Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj v letech 2004 – 2008 [ARIS]	57
Tabulka 4.16 Odvod výtěžku z provozování loterií v letech 2004 – 2008 [ARIS]	58
Tabulka 4.17 Příjmy za zkoušky z odborné způsobilosti od žadatelů o řidičské oprávnění v letech 2004 – 2008 [ARIS].....	59
Tabulka 4.18 Správní poplatky v letech 2004 – 2008 [ARIS]	59
Tabulka 4.19 Daň z nemovitosti v letech 2004 – 2008 [ARIS].....	60
Tabulka 4.20 Nerozúčtované, neidentifikované a nezařaditelné daňové příjmy v letech 2004 – 2008 [ARIS]	61

Grafy

Graf 3.1 Rozložení zastupitelů za jednotlivá politická uskupení, zdroj: [Roč2008]	30
Graf 3.2 Členové rady města Šumperk, zdroj: [Roč2008]	31
Graf 3.3 vývoj města Šumperk, zdroj: [Roč2008]	34
Graf 3.4 Stav obyvatel města Šumperk k 31. 12., zdroj: [Roč2008]	35
Graf 3.5 Vývoj příjmů a výdajů v období 2004 - 2009 [ARIS]	40
Graf 4.1 Vývoj daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků v letech 2004 – 2008	43
Graf 4.2 Vývoj daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti v letech 2004 – 2008	44
Graf 4.3 Vývoj daně z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů v letech 2004 – 2008.....	45
Graf 4.4 Vývoj daně z příjmů právnických osob v letech 2004 – 2008	46
Graf 4.5 Vývoj daně z příjmů právnických osob za obce v letech 2004 – 2008	47
Graf 4.6 Vývoj daně z přidané hodnoty v letech 2004 – 2008	48
Graf 4.7 Vývoj poplatků za znečišťování ovzduší v letech 2004 – 2008.....	49
Graf 4.8 Vývoj odvodů za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu v letech 2004 – 2008	50
Graf 4.9 Vývoj poplatků za likvidaci komunálního odpadu v letech 2004 – 2008	51
Graf 4.10 Vývoj poplatků ze psů v letech 2004 – 2008	52
Graf 4.11 Vývoj poplatků za užívání veřejného prostranství v letech 2004 – 2008.....	54
Graf 4.12 Vývoj poplatků ze vstupného v letech 2004 – 2008.....	55
Graf 4.13 Vývoj poplatků za povolení k vjezdu do vybraných míst v letech 2004 – 2008.....	56
Graf 4.14 Vývoj poplatků za provozovaný výherní hrací přístroj v letech 2004 – 2008	57

Graf 4.15 Vývoj odvodů výtěžku z provozování loterií v letech 2004 – 2008	58
Graf 4.16 Vývoj správních poplatků v letech 2004 – 2008.....	59
Graf 4.17 Vývoj daně z nemovitosti v letech 2004 – 2008.....	60
Graf 4.18 Vývoj nerozúčtovaných, neidentifikovaných a nezařaditelných daňových příjmů v letech 2004 – 2008.....	61
Graf 4.19 Průměrný procentuelní podíl jednotlivých daňových příjmů v období 2004 – 2008 [ARIS]	62